

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ В. Н. КАРАЗІНА

ФІЛОЛОГІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
КАФЕДРА ЖУРНАЛІСТИКИ

**СУЧАСНА ЖОВТА ПРЕСА У КРИЗОВІ ПЕРІОДИ: ВИСВІТЛЕННЯ
ПОДІЙ ПОВНОМАСШТАБНОЇ ВІЙНИ В ЗАХІДНИХ ТА
УКРАЇНСЬКИХ МЕДІА**

Кваліфікаційна робота
студентки 4 курсу, групи ЛЗЖ-4,
першого (бакалаврського) рівня
вищої освіти
спеціальності 061 «Журналістика»
Тиркало Софії Іванівни

Керівник:
Драчова Олександра Павлівна,
кандидат наук із соціальних
комунікацій, доцент кафедри
журналістики

Харків – 2024

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНИЙ АСПЕКТ ЖОВТОЇ ПРЕСИ ТА ЇЇ РОЛЬ В КРИЗОВОМУ ВИСВІТЛЕННІ.....	6
1.1. Визначення жовтої преси та її характеристики в контексті воєнних конфліктів.....	6
1.2. Роль та вплив жовтої преси на формування громадської думки під час криз	14
1.3. Етичні дилеми та критика жовтої преси у висвітленні війни.....	23
РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ ВИСВІТЛЕННЯ КЛЮЧОВИХ ПОДІЙ В УКРАЇНІ ЗАХІДНИМИ ТА УКРАЇНСЬКИМИ ЗМІ.....	29
2.1. Справа Азовців: висвітлення та перцепція в західних та українських ЗМІ...	29
2.2. Скандал з міністром оборони України: аналіз інформаційного поля.....	37
2.3. Катастрофа на Каховській ГЕС та її відображення в медійному просторі....	47
2.4. Трагедія в місті Буча: порівняння репортажів та коментарів.....	51
2.5. Суд над Путіним: висвітлення та реакція ЗМІ.....	58
РОЗДІЛ 3. КОМПАРАТИВНИЙ АНАЛІЗ МЕТОДІВ РОБОТИ ЖОВТОЇ ПРЕСИ У ЗАХІДНИХ ТА УКРАЇНСЬКИХ ЗМІ НА ПРИКЛАДІ ВИСВІТЛЕННЯ ВІЙНИ В УКРАЇНІ.....	66
3.1. Методологічні основи порівняльного аналізу жовтої преси.....	66
3.2. Особливості підходів до висвітлення скандальних моментів в західних ЗМІ.....	68
3.3. Специфіка роботи українських ЗМІ у контексті жовтої преси.....	74
3.4. Вплив культурних та історичних факторів на сприйняття та розповсюдження інформації.....	78
ВИСНОВКИ.....	84
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ ТА ЛІТЕРАТУРИ.....	86
ДОДАТКИ.....	98

ВСТУП

Актуальність теми дослідження. У сучасному медійному просторі жовта преса відіграє неоднозначну роль, особливо під час кризових періодів, таких як повномасштабні війни. Цей вид журналістики, часто асоційований зі сенсаційністю, емоційними заголовками та не завжди достовірною інформацією, змінює свою функціональність та вплив в умовах глобальних конфліктів. Актуальність теми дослідження обумовлена кількома ключовими факторами. По-перше, у період глобальних криз, як-от війни, медіа відіграють вирішальну роль у формуванні громадської думки та інформуванні суспільства. Відповідальність журналістики зростає, адже інформація може як об'єднувати людей, так і розколювати їх. Жовта преса, відома своїм сенсаційним підходом до подачі інформації, стає ще більш впливовою в умовах військового конфлікту. Вона може як спотворювати реальність, так і займати позицію, що спрямована на привернення уваги до певних проблем. Отже, розуміння механізмів роботи жовтої преси та її впливу на сприйняття подій війни є критично важливим для аналізу інформаційного простору.

По-друге, кризові події, такі як війна в Україні, вимагають глибокого розуміння ролі медіа в сучасному світі. Аналіз висвітлення ключових подій війни різними медіа, зокрема жовтою пресою, допоможе виявити як об'єктивність та неупередженість інформації, так і можливі маніпуляції та спроби впливу на громадську думку. Також, в контексті глобалізації та швидкого розвитку цифрових технологій, способи поширення та споживання інформації зазнають суттєвих змін. Це створює нові виклики та можливості для жовтої преси у її прагненні привернути увагу аудиторії, зокрема через скандали, емоційні заголовки та сенсаційні повідомлення.

Останнім часом все більшого розповсюдження набувають питання етики журналістики та відповідального висвітлення подій, що робить тему дослідження ще більш актуальною та необхідною для глибокого аналізу. Враховуючи вищевказане, дослідження ролі жовтої преси в кризових періодах,

особливо під час повномасштабної війни, є не тільки актуальним, але й вкрай необхідним для розуміння сучасних медійних процесів та їх впливу на суспільство.

Мета дослідження полягає у аналізі ролі сучасної жовтої преси у висвітленні подій повномасштабної війни в західних та українських медіа, з акцентом на її вплив на формування громадської думки в кризові періоди.

Завдання дослідження:

1. охарактеризувати основні риси жовтої преси та визначити її місце в медійному ландшафті, особливо під час кризових ситуацій;
2. дослідити, як висвітлення подій війни жовтою пресою впливає на формування громадської думки та сприйняття кризових подій;
3. проаналізувати приклади висвітлення важливих подій повномасштабної війни жовтою пресою в Україні та західних країнах;
4. оцінити етичність підходів жовтої преси до висвітлення війни, включаючи аналіз спотворення інформації та маніпуляції громадською думкою;
5. провести порівняльний аналіз практик жовтої преси у різних культурних та політичних контекстах, з акцентом на відмінності в підходах та методах висвітлення воєнних конфліктів.

Об'єктом дослідження є медійні публікації та контент, створений жовтою пресою в умовах кризових ситуацій, зокрема під час повномасштабної війни.

Предметом дослідження є методи та підходи, за допомогою яких жовта преса висвітлює події повномасштабної війни, її вплив на громадську думку та формування сприйняття кризових подій серед аудиторії.

Методи дослідження: контент-аналіз, дискурс-аналіз, кейс-стаді (аналіз випадків), компаративний аналіз, теоретичний аналіз.

Теоретичне значення дослідження полягає в тому, що воно забезпечує глибше розуміння концепцій та теоретичних підходів до вивчення жовтої преси, особливо в контексті її діяльності під час кризових подій, таких як

воєнні конфлікти. Це дослідження розкриває, як сенсаційність та емоційність, характерні для жовтої преси, впливають на висвітлення подій та формування громадської думки. Воно також вносить вклад в теорію медіа, розширюючи знання про взаємодію медіа з суспільством в екстремальних умовах, і допомагає краще зрозуміти межі між журналістською етикою та потребою привернути увагу аудиторії.

Практичне значення дослідження полягає в тому, що воно може слугувати керівництвом для журналістів та редакторів у питаннях етичного висвітлення кризових подій. Результати дослідження можуть бути використані для розробки рекомендацій щодо покращення якості журналістського контенту, а також для визначення меж сенсаційності, прийнятних у журналістиці. Крім того, дослідження може сприяти формуванню критичного мислення серед аудиторії, навчаючи її розпізнавати сенсаційні та ненадійні новини. У більш широкому контексті, це дослідження може мати вагомий вплив на розробку медіаполітики та законодавства, спрямованих на боротьбу з дезінформацією та підтримку відповідальної журналістики.

Структура кваліфікаційної роботи: Загальний обсяг роботи складає 99 сторінок, з них 84 сторінки основного тексту. Робота складається зі вступу, трьох розділів, висновку, списку використаних джерел – 112 позицій, додатків.

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНИЙ АСПЕКТ ЖОВТОЇ ПРЕСИ ТА ЇЇ РОЛЬ В КРИЗОВОМУ ВИСВІТЛЕННІ

1.1. Визначення жовтої преси та її характеристики в контексті воєнних конфліктів

Термін «жовта преса», нерозривно пов'язаний з поняттям «жовта журналістика», позначає журналістський підхід, який надає перевагу сенсаційності над точністю фактів, – тенденція, яка стала помітною наприкінці 19 століття [1]. Вважається, що номенклатурна назва «жовта журналістика» походить від конкретного коміксу, відомого як «Жовтий малюк (The Yellow Kid)», який друкувався жовтим чорнилом і став символом сенсаційної преси завдяки своїй широкій популярності та характеру змісту. Історичне коріння жовтої журналістики можна простежити до запеклого суперництва, яке виникло між двома великими газетними видавцями того часу: Джозефом Пулітцером з *New York World* та Вільямом Рендольфом Херстом з *New York Journal* [2]. Ця конкуренція ознаменувала важливий період в еволюції друкованих ЗМІ, коли межі традиційної журналістики були розсунуті в гонитві за більшими тиражами та впливом. Дж. Пулітцер, якому спочатку приписували новаторство «нової журналістики», що акцентувала увагу на журналістських розслідуваннях та історіях, що цікавлять людей, виявився втягнутим у боротьбу за читацьку аудиторію з Р. Херстом, яка дедалі більше загострювалася [3].

Р. Херст, який придбав *New York Journal* у 1895 році, застосував агресивну тактику, щоб перевершити свого конкурента, включаючи переманювання співробітників Пулітцерівської премії та впровадження ще більш сенсаційних стратегій. Суперництво досягло свого апогею напередодні та під час іспано-американської війни 1898 року – періоду, який часто називають золотим віком жовтої журналістики. Обидва видавці вхопилися за конфлікт, використовуючи свої газети для сенсаційного висвітлення подій, поширення перебільшених описів іспанських звірств і розпалювання полум'я

американського обурення та патріотизму [2, 4]. Цей період продемонстрував глибокий вплив преси на громадську думку та політику, а жовту пресу часто звинувачували у підбурюванні американської громадськості до підтримки війни.

Передумовою іспано-американської війни була боротьба Куби за незалежність від Іспанії, яка розпочалася у 1895 році. Жорстка відповідь Іспанії на кубинське повстання, включно з концтаборами, де загинули тисячі кубинців, створила сприятливий ґрунт для «жовтих» журналістів, які сенсаційно висвітлювали ці події, щоб викликати співчуття та обурення серед американської громадськості. Заголовки часто не зважали на нюанси ситуації, натомість подавали різкі, сенсаційні наративи, покликані продавати газети [5].

Висвітлення вибуху есмінця «Мейн» у гавані в лютому 1898 року є, мабуть, найбільш сумнозвісним прикладом впливу жовтої журналістики. «Мейн» був відправлений на Кубу для захисту американських інтересів під час повстання проти іспанського панування. Коли він загадково вибухнув, вбивши 266 американських моряків, жовті журналісти вхопилися за цю трагедію. Без жодних доказів, Іспанія була негайно звинувачена в інциденті в жирних заголовках по всій країні. «Пам'ятайте про «Мейн», до біса Іспанію!» – стало гаслом, підхопленим сенсаційними повідомленнями жовтої преси. Джозеф Пулітцер з *New York World* та Вільям Рендольф Херст з *New York Journal* опублікували статті, які розпалювали полум'я війни, припускаючи вину Іспанії у вибуху, незважаючи на відсутність остаточних доказів [5].

Жовта преса не була причиною конфлікту, але вважається, що вона вплинула на сприйняття американською громадськістю ситуації на Кубі, викликавши симпатію до кубинських повстанців і гнів до Іспанії. Цей громадський тиск, підживлений сенсаційними і часто оманливими повідомленнями, вважається важливим фактором у прийнятті президентом Вільямом Мак-Кінлі рішення про інтервенцію на Кубу, що призвело до оголошення іспано-американської війни. Протягом усього конфлікту жовта преса продовжувала висвітлювати сенсаційні події, повідомляючи про битви з

драматизмом і часто не надто переймаючись точністю. Це не лише утримувало війну на передньому плані суспільної свідомості, але й змальовувало картину благородної і справедливої боротьби американців проти тиранічного іспанського режиму, що ще більше зміцнювало підтримку війни з боку громадськості [6].

У 20-му столітті ландшафт журналістики та медіа зазнав глибоких трансформацій під впливом технологічного прогресу, зміни суспільних норм та еволюції характеру глобальних конфліктів. Перехід від епохи жовтої журналістики кінця 19-го і початку 20-го століть до наступних періодів ознаменувався поступовим переходом до більш нюансованих і етичних репортажів, хоча сенсаційні імпульси жовтої преси ніколи повністю не зникали. Жовта преса, коріння якої сягає глибоко в сенсаційність кінця 19-го і початку 20-го століть, характеризувалася кількома особливостями, що відрізняли її від більш традиційних форм журналістики. Ці риси, які включають сенсаційність, перебільшення, скандальність і відсутність ретельної перевірки фактів, були характерними ознаками епохи жовтої преси і сприяли її широкому розповсюдженню і, водночас, її суперечливій репутації [7].

Сенсаційність лежала в основі жовтої журналістики, формуючи її найбільш визначальну та поширену характеристику. Такий підхід був не просто уподобанням, а цілеспрямованою стратегією, яку використовували видавці жовтої преси, щоб захопити і розширити свою аудиторію. Використовуючи шокуючі заголовки, яскраві, а іноді й жахливі ілюстрації та розповіді, які надавали перевагу шоку, а не нюансам, жовта журналістика прагнула розбурхати суспільні емоції, часто експлуатуючи страх, обурення та вуайєризм, щоб привернути увагу читачів. Контент часто зосереджувався на темах злочинів, катастроф і скандалів – темах, які за своєю суттю піддаються сенсаційній обробці [8].

Газети тієї епохи створювали свої заголовки та статті таким чином, щоб шокувати та інтригувати, роблячи публіку не просто читачами, а активними

учасниками драми, що розгорталася на шпальтах видань. Мета була зрозумілою: спровокувати емоційну реакцію, яка б призвела до продажу газет [9]. Ця сенсаційність не залишилася без наслідків. Зосереджуючись на найжахливіших аспектах подій, часто на шкоду точності та глибині, жовта преса відіграла значну роль у формуванні суспільного сприйняття та дискурсу. Такий підхід призвів до такої форми висвітлення подій, яка ставила сенсацію вище за суть, створюючи медійне середовище, в якому правда часто затулялася сенсацією. Із сенсаційністю тісно перепліталася схильність жовтої преси до перебільшення [10]. Ця тенденція виходила за рамки простого прикрашання; вона включала систематичне роздування правди, щоб зробити історії більш драматичними і, отже, більш продаваними. Перебільшення могло проявлятися в різних формах, від перебільшення масштабу події до відвертої фабрикації драматичних елементів. Часто ці історії містили зерно правди, але ця правда була спотворена до такої міри, що отриманий наратив мав мало спільного з реальністю. Така практика перебільшення була не доброякісним недоглядом, а цілеспрямованою стратегією, яка мала відчутний вплив на суспільне сприйняття і політику [11].

Однак сенсаційні тенденції жовтої преси зберігалися в різних формах протягом усього 20-го століття. Наприклад, бульварна преса продовжувала надавати пріоритет сенсаційним історіям, скандалам зі знаменитостями та зловісним заголовкам, відлунюючи сенсаційність епохи жовтої преси. Під час конфліктів, таких як Перша та Друга світові війни, війна в Кореї та В'єтнамі, висвітлення подій у ЗМІ часто було пов'язане з протиріччям між патріотичною підтримкою національних зусиль та журналістським обов'язком об'єктивно і критично висвітлювати події [12].

Поява телебачення і радіо як засобів масової комунікації ще більше змінила характер поширення новин. Ці технології принесли новини в домівки людей з тією оперативністю, з якою не могли зрівнятися друковані ЗМІ, змінивши спосіб висвітлення та сприйняття подій. Хоча телевізійні та радіопроекти новин часто дотримувалися вищих журналістських стандартів,

конкурентний тиск за рейтинги та частку аудиторії іноді призводив до сенсаційного висвітлення подій, особливо у випадку екстрених новин та подій у прямому ефірі.

У 21-му столітті цифрова революція, поява інтернету та соціальних мереж докорінно змінили медіа-ландшафт. Поширення онлайн-видань, блогів і соціальних мереж демократизувало поширення інформації, дозволивши кожному, хто має доступ до інтернету, публікувати контент [13]. Хоча це мало позитивний ефект урізноманітнення точок зору і руйнування традиційних медіа-«воротарів», це також призвело до проблем з перевіркою достовірності інформації та поширенням «фальшивих новин». Швидкість і вірусний характер цифрових медіа певним чином посилили сенсаційні тенденції жовтої преси, полегшивши сенсаційний і оманливий контент для широкого і швидкого поширення. Перехід до цифрової епохи також спричинив появу клікбейтів – сучасного еквівалента сенсаційних заголовків жовтої преси, призначених для залучення кліків і отримання прибутку від реклами. У цьому середовищі споживачам стає дедалі складніше відрізнити достовірну журналістику від сенсаційного чи оманливого контенту, що нагадує виклики, які постали перед жовтою пресою наприкінці 19 століття [14].

Взаємодія між сенсаційністю та перебільшенням у жовтій пресі створила медіа-ландшафт, де правду часто приносили в жертву на вівтар продажів і сенсаційності. Такий підхід до журналістики мав глибокі наслідки не лише для довіри громадськості до ЗМІ, але й для самої структури демократичного суспільства, яке покладається на поінформованих громадян, що приймають обґрунтовані рішення. Спадщина «жовтої преси» слугує застережливим нагадуванням про довготривалий вплив, який може мати медіа-практика на суспільство, і про важливість етичної журналістики у відстоюванні принципів правди та доброчесності [15].

Скандалізм був характерною рисою жовтої преси, відображаючи журналістський етос, який процвітав на сенсаціях і похмурих матеріалах, особливо коли це стосувалося особистого життя публічних осіб. Ця невпинна

гонитва за скандалом була не просто побічним продуктом журналістської практики тієї епохи, а прорахованою стратегією, спрямованою на привернення уваги читачів і, зрештою, на збільшення продажів газет. Жовта преса заглиблювалася в життя політиків, знаменитостей та інших публічних осіб, часто створюючи сенсації або фабрикуючи скандали, щоб створити наратив, який був більш переконливим, ніж часто буденна реальність. Такий акцент на скандалах слугував подвійній меті: він забезпечував дражливий контент, який розважав читачів, притягуючи їх до себе день за днем, і позиціонував газети як обов'язкові джерела останніх сенсаційних новин, незалежно від правдивості їхніх повідомлень [16].

З проблемою роздмухування скандалів тісно пов'язаний сумнозвісний брак ретельної перевірки фактів у жовтій пресі. На тогочасному газетному ринку, де панувала жорстка конкуренція, прагнення опублікувати новину першими часто переважувало прагнення до точності. Це призвело до створення журналістського середовища, в якому сенсаційні історії поспішали надрукувати, мало переймаючись перевіркою їхньої правдивості. Результатом став медіа-ландшафт, переповнений дезінформацією, де чутки та безпідставні звинувачення могли видаватися за факт, а межа між правдою та вигадкою стала небезпечно тонкою [17]. Таке нехтування фактичною точністю мало значні наслідки не лише для окремих осіб, які потрапили під приціл «жовтої журналістики», але й для суспільства в цілому. Громадськість, яка покладалася на газети для отримання інформації, часто була введена в оману повідомленнями, які мали більше спільного з вигадкою, ніж з фактами. Це призводило до дезінформації населення, підриваючи основоположний демократичний принцип, згідно з яким поінформовані громадяни є необхідною умовою функціонування демократії [18].

Стає зрозуміло, що сенсаційність, скандальність і відсутність ретельної перевірки фактів мали глибокий вплив на суспільне сприйняття і перебіг подій. Ця епоха слугує нагадуванням про силу преси та етичну відповідальність, яка з нею пов'язана. Хоча найбільш кричущі практики «жовтої преси» здебільшого

залишилися в минулому, уроки того часу залишаються актуальними, підкреслюючи постійну потребу в журналістській доброчесності та важливість критичної та поінформованої читацької аудиторії у захисті правди [19].

Жовта преса, з її схильністю до сенсацій і перебільшень, відіграла значну і часто суперечливу роль у контексті військових конфліктів. Її вплив відчувався не лише в тому, як висвітлювалися конфлікти, але й у тому, як вони сприймалися, а в деяких випадках навіть загострювалися. Ця участь жовтої преси у військових справах була багатогранною і охоплювала роль ЗМІ в ескалації конфліктів, її використання як інструменту пропаганди і психологічної війни, а також конкретні тематичні дослідження, які висвітлюють вплив сенсаційних репортажів на військові дії [20].

Жовта преса вмiла робити з конфліктів сенсації, часто зображуючи їх у різких, мелодраматичних термінах, які спрощували складні геополітичні ситуації до легкозасвоєваних наративів. Таке чорно-біле зображення, позбавлене нюансів, як правило, посилювало суспільні емоції, а в деяких випадках сприяло ескалації напруженості. Сенсаційне висвітлення часто зосереджувалося на найдраматичніших аспектах конфліктів, таких як передбачувані звірства або героїчна позиція, що, захоплюючи читачів, могло спотворювати розуміння громадськістю глибинних проблем і динаміки подій, що відбуваються [21]. Це спотворення, своєю чергою, може призвести до посилення тиску громадськості на політичних лiдерiв, щоб вони вживали рiшучих, часто мiлiтаристських, заходiв у вiдповiдь на ситуацiї, що висвiтлювалися в репортажах. В результатi створюється петля зворотного зв'язку, коли сенсацiйнi репортажi розпалюють суспiльний запал, який потiм тисне на уряди, змушуючи їх посилювати вiйськовi дiї, що призводить до подальшої iнтенсифiкацiї конфлiкту [22]. Жовта преса також використовувалася як iнструмент пропаганди i психологiчної вiйни. Пiд час конфлiктiв уряди визнавали здатнiсть сенсацiйних газет формувати громадську думку i моральний дух i часто намагалися використати цей вплив на свою

користь. За допомогою ретельно продуманих історій, іноді у співпраці з державними органами або під їхнім впливом, жовта преса поширювала нарративи, які дегуманізували ворога, прославляли військові зусилля нації та виправдовували цілі й ціну конфлікту [23].

Російсько-японська війна (1904-1905 рр.), що точилася між Російською імперією та Японською імперією через імперські амбіції в Маньчжурії та Кореї, отримала значне висвітлення в жовтій пресі, хоча цей термін асоціюється насамперед з американською журналістикою. Газети і в Росії, і в Японії, а також на Заході вдавалися до сенсаційних репортажів, щоб заручитися націоналістичною підтримкою відповідних сторін. В Японії газети використовували сенсаційні історії перемог і героїчні історії, щоб мобілізувати громадську підтримку військових зусиль, тоді як в Росії преса часто перебільшувала силу і готовність російських військових, сприяючи націоналістичному запалу і грубій недооцінці японського військового потенціалу [24].

Фашодський інцидент (1898 р.) став апогеєм імперських територіальних суперечок між Великою Британією та Францією у Східній Африці, які привели обидві країни на межу війни. Жовта преса в обох країнах відіграла значну роль в ескалації кризи, публікуючи сенсаційні заголовки та перебільшені повідомлення про наміри і дії іншої сторони. Газети розпалювали націоналістичний запал, зображуючи інцидент як критичне випробування національної честі та рішучості. Інтенсивне висвітлення в ЗМІ сприяло створенню напруженої атмосфери, що ускладнювало дипломатичне врегулювання [25].

Друга англо-бурська війна (1899-1902 рр.) між Британською імперією та бурськими державами – Південно-Африканською Республікою та Помаранчевою вільною державою – відбувалася за активної участі жовтої преси. Британські газети, зокрема, відіграли вирішальну роль у формуванні громадського сприйняття війни. Сенсаційні репортажі про конфлікт, зокрема, акцентування уваги на труднощах, з якими стикалися британські війська, та

очорнення бурських бійців, допомогли згуртувати громадську підтримку воєнних дій. Висвітлення облоги Ледісмита, Мафекінга та Кімберлі, а також використання британською армією концентраційних таборів були особливо сенсаційними, що вплинуло на громадську думку та політику у Великій Британії та за кордоном [26].

Отже, дослідження жовтої преси та її впливу на медіа та суспільство, особливо в контексті військових конфліктів, підкреслює величезну силу журналістики у формуванні громадської думки і, як наслідок, у впливі на хід історії. Характеризуючись сенсаційністю, перебільшенням, скандальністю і сумнозвісною відсутністю ретельної перевірки фактів, жовта преса наприкінці 19-го століття перетворилася на грізну силу, що володіє здатністю захоплювати увагу громадськості і впливати на суспільне сприйняття і дії. Феномен жовтої журналістики, уособленням якого стало інтенсивне суперництво між Джозефом Пулітцером і Вільямом Рендольфом Херстом, став поворотним моментом в історії медіа. Воно висвітлює потенційні наслідки медіа-ландшафту, в якому сенсаційний контент часто затьмарював фактичну точність та етичність репортажів.

1.2. Роль та вплив жовтої преси на формування громадської думки під час криз

У сфері журналістики привабливість сенсаційності зачіпає глибинні основи людської психології, експлуатуючи нашу вроджену схильність до пошуку нового, збудливого і драматичного. Ця схильність є не просто культурним чи суспільним конструктом, вона глибоко вкорінена в нашій еволюційній структурі. З психологічної точки зору, люди еволюціонували до того, щоб надавати перевагу інформації, яка має значну емоційну вагу, відхиляється від норми або містить відчуття безпосередності та нагальності. Такі переваги можна простежити до базових інстинктів виживання. У неприборканому середовищі наших предків гостра чутливість до надзвичайних подій мала вирішальне значення [16].

Жовта преса, з її схильністю до сенсаційних репортажів, майстерно експлуатує цю схильність. Створюючи історії, насичені емоційними тригерами, ці видання гарантують, що їхній контент не просто споживається, але й запам'ятовується та поширюється. Заголовок, який кричить про скандал, катастрофу чи інтригу, зачіпає цей первинний інтерес, спонукаючи читача до участі. Емоційний заряд таких історій гарантує їм більш глибокий резонанс, що поширюється соціальними мережами, як буквальними, так і цифровими, з дивовижною швидкістю та ефективністю [27].

Сенсаційний контент, який характеризує жовту журналістику, робить розраховану апеляцію до іншого фундаментального аспекту людської психології: упередження негативу. Це упередження полягає в тенденції надавати більшій психологічній ваги негативному досвіду чи інформації, ніж позитивному чи нейтральному. У світі новин це означає, що історії про катастрофи, конфлікти та корупцію привертають і утримують увагу громадськості набагато ефективніше, ніж історії про гармонію, успіх чи повсякденні події. Це упередження – не просто примха людського інтересу; воно має глибокі наслідки для нашого емоційного благополуччя і світосприйняття. Постійне бомбардування негативними новинами може викривити наше сприйняття реальності, роблячи світ темнішим і небезпечнішим, ніж він є насправді [28].

Жовта преса використовує це упередження на свою користь, часто висвітлюючи найбільш тривожні, шокуючі та сенсаційні історії. Таким чином, вона завойовує аудиторію, яку приваблює суміш хворобливої цікавості та непідробного занепокоєння. Однак вплив такої журналістики виходить за межі простого захоплення чи розваги. Непропорційно висвітлюючи негативні події, сенсаційні ЗМІ можуть посилювати почуття страху, тривоги та недовіри серед громадськості. Це може призвести до викривленого уявлення про суспільство, коли виняткове і тривожне приймається за буденність, а сприйняття ризику і безпеки роздувається до рівня, який не відповідає дійсності [29].

Механізми сенсаційності в жовтій журналістиці тонко налаштовані на те, щоб резонувати з фундаментальними аспектами людської психології. Задіюючи наші найглибші інстинкти та упередження, така журналістика забезпечує власне поширення ціною потенційного викривлення суспільного сприйняття та посилення суспільної тривоги. Ця динамічна взаємодія між сенсаційним змістом жовтої журналістики та психологічними схильностями її аудиторії підкреслює потужний вплив, який такі медіа можуть мати на суспільну свідомість і колективну поведінку [9].

Повсюдний вплив сенсаційних новин, особливо поширюваних жовтою пресою, на суспільне сприйняття та поведінку розкриває складний гобелен психологічних та суспільних зрушень. В основі цього явища лежить властивість сенсаційних історій не лише привертати колективний погляд, але й впливати на нього, схиляючи громадську думку під вагою перебільшеного наративу та емоційно зарядженого змісту. Привабливість таких історій полягає в їхній здатності шокувати, провокувати та збурювати емоції, що робить їх не лише більш помітними серед потоку інформації, але й більш впливовими у своїй здатності формувати сприйняття і, відповідно, поведінку [29].

Одним із найпідступніших наслідків такого невпинного фокусування на сенсаційному контенті є спотворення колективної реальності, яке воно породжує – явище, влучно назване «синдромом підлого світу». Послідовно змальовуючи світ у фарбах кризи, катастроф і скандалів, сенсаційні новини спотворюють сприйняття громадськістю частоти та інтенсивності негативних подій. Цей постійний шквал негативу нагнітає в аудиторії відчуття небезпеки та недовіри, що призводить до того, що суспільний світогляд стає набагато більш цинічним і сповненим страху, ніж це виправдано реальністю. Наслідки такого викривленого світогляду не обмежуються лише відчуттям тривоги; вони поширюються назовні, впливаючи на поведінку як на індивідуальному, так і на колективному рівнях. Люди можуть змінювати свій розпорядок дня, уникаючи певних місць чи видів діяльності або підтримувати обмежувальну

політику – і все це у відповідь на уявні загрози, які насправді перебільшуються сенсаційними ЗМІ [16].

Цикл сенсаційності та публічного споживання є самовідтворюваним і загрожує зменшенням віддачі з точки зору емоційного впливу. Коли аудиторія звикає до певного рівня сенсаційності, вона починає вимагати більш екстремального контенту, щоб викликати таку ж емоційну реакцію. Така ескалація може призвести до десенсибілізації, коли шокова цінність сенсаційних новин з часом зменшується, залишаючи аудиторію більш втомленою і більш вимогливою до сенсаційного контенту. Цей цикл становить значний виклик для публічного дискурсу, оскільки відсуває на другий план нюансований, збалансований і глибокий аналіз на користь негайного, але швидкоплинного задоволення, яке пропонують сенсаційні історії. Результатом є публічний діалог, який стає все більш поляризованим, менш поінформованим і більш сприйнятливим до примх сенсаційних ЗМІ [27].

Вплив сенсаційних новин виходить далеко за межі миттєвого шоку чи інтриги, яку вони можуть спровокувати; вони здатні перекроїти структуру суспільного сприйняття, підштовхуючи поведінку до страху, упереджень і розколу. Більше того, цикл сенсаційності та десенсибілізації загрожує погіршити якість публічного дискурсу, замінивши вдумливе обговорення реакційним запалом. Ця динаміка підкреслює глибокий і багатогранний вплив, який сенсаційні репортажі, особливо в рамках «жовтої журналістики», чинять на суспільство в цілому.

В основі досліджень лежить теорія формування порядку денного, яка стверджує, що медіа мають тонкий, але глибокий вплив на публічний дискурс. Замість того, щоб диктувати, що думати, медіа реалізують свою владу, обираючи, які теми виносити в центр уваги, формуючи таким чином суспільний порядок денний. У сфері сенсаційної журналістики цей процес відбору зміщується в бік історій, які просякнуті драматизмом, конфліктом чи скандалом, тим самим посилюючи їхню присутність у суспільній свідомості. Це має далекосяжні наслідки, оскільки невпинна увага до сенсаційних тем

може затьмарити більш актуальні, але менш драматичні питання, спотворюючи уявлення громадськості про те, що є справді важливим. Надання пріоритету сенсаційному не лише звужує колективне поле зору, але й забарвлює суспільне сприйняття реальності, посилюючи занепокоєння, які можуть бути непропорційними до їхнього реального впливу на суспільство [30].

Теорію формування порядку денного доповнює теорія культивуваці, яка досліджує кумулятивні ефекти впливу медіа з плином часу. Ця теорія припускає, що медіа, особливо коли вони торгують сенсаційним контентом, можуть культивувати викривлене бачення реальності серед своєї аудиторії. Тривале занурення в медіа-середовище, що характеризується сенсаційністю, може призвести до так званого «ефекту культивування», коли люди починають сприймати світ крізь призму медіа-контенту, який вони споживають. Для завзятих споживачів сенсаційних новин це може призвести до сприйняття дійсності як сповненої небезпеки, конфліктів і негативу, що може кардинально розходитися зі статистичною реальністю. Культивування такого світогляду має відчутні наслідки, впливаючи на ставлення, поведінку і навіть політичні уподобання, що ґрунтуються на реальності, яка є більше вигадкою, ніж фактом [31].

Експериментальна психологія ще більше збагачує наше розуміння привабливості сенсаційного контенту, використовуючи такі методики, як технологія відстеження погляду, щоб розкрити вроджений потяг людини до сенсацій. Дослідження в цій галузі продемонстрували, що сенсаційні заголовки та яскраві зображення привертають більше уваги і з більшою ймовірністю запам'ятовуються, ніж їхні несенсаційні аналоги. Це дослідження підкреслює магнетичне тяжіння сенсаційного контенту, розкриваючи фундаментальний аспект людської природи, яка тягнеться до екстраординарного, шокуючого та емоційного. Наслідки цього є важливими, оскільки вказують на вразливість людського пізнання, яку експлуатує

сенсаційна журналістика, гарантуючи, що її зміст не лише побачать, але й закарбують у пам'яті громадськості.

Наприклад, лайнер «Титанік», який вважався непотоплюваним, спіткала катастрофічна доля під час свого першого рейсу з Саутгемптона до Нью-Йорка, коли він зіткнувся з айсбергом у північній частині Атлантичного океану. Ця катастрофа, що сталася рано вранці 15 квітня 1912 року, забрала понад 1 500 життів, що робить її однією з найсмертоносніших морських катастроф мирного часу в історії. Одразу після загибелі «Титаніка» жовта преса захопилася за цю трагедію із запалом, який був і сенсаційним, і часто спекулятивним. Газети рясніли перебільшеними заголовками, сфабрикованими історіями про героїзм і боягузтво, а також спекулятивними описами подій, що передували загибелі. Висвітлення подій було покликане зачепити за живе, спровокувати обурення і привернути увагу громадськості, часто за рахунок фактичної точності [32].

Сенсаційні репортажі про трагедію «Титаніка» посилили емоційний вплив події, перетворивши її на світову сенсацію і предмет хворобливого захоплення. Жовта преса відіграла значну роль у формуванні суспільного сприйняття катастрофи, зобразивши її не лише як морську катастрофу, але й як повчальну історію, сповнену героїв, лиходіїв та повчальних історій про людську гординю. Сенсаційне висвітлення катастрофи «Титаніка» мало довготривалий вплив на суспільне сприйняття і політику. Вплив на громадськість, викликана сенсаційними репортажами, сприяла значним змінам у правилах безпеки на морі, в тому числі прийняття Міжнародної конвенції з охорони людського життя на морі (СОЛАС) у 1914 році [32]. Вона передбачала наявність достатньої кількості рятувальних шлюпок, цілодобову радіовахту і регулярні тренування на рятувальних шлюпках – зміни, частково зумовлені тиском громадськості, що виник під впливом емоційних репортажів жовтої преси.

Катастрофа дирижабля «Гінденбург» – одна з найбільш знакових трагедій 20-го століття, що ознаменувала кінець ери дирижаблів. 6 травня

1937 року німецький пасажирський дирижабль LZ 129 «Гінденбург» загорівся і був знищений під час спроби причалити до військово-повітряної станції Лейкхерст у місті Манчестер, штат Нью-Джерсі, США. З 97 осіб на борту дирижабля 36 загинули разом з одним працівником на землі. Катастрофа була зафіксована в режимі реального часу фотографами, камерами кінохроніки та радіопередачею, що зробило її однією з перших катастроф, яка майже миттєво висвітлювалася у світових ЗМІ [33]. Висвітлення катастрофи «Гінденбурга» жовтою пресою та іншими тогочасними ЗМІ було сенсаційним і миттєвим, використовуючи драматичний і візуальний характер трагедії. Газети по всьому світу публікували сміливі заголовки та графічні зображення дирижабля, охопленого полум'ям, привертаючи увагу громадськості та викликаючи жах. Хоча не все висвітлення катастрофи «Гінденбурга» можна віднести до «жовтої журналістики», сенсаційні аспекти події були підкреслені багатьма засобами масової інформації [33].

Сьогодні цифрова епоха змінила те, як виробляються, поширюються та споживаються новини, додавши нову динаміку та етичні міркування, особливо в контексті висвітлення кризових ситуацій. Порівняльний аналіз історичної «жовтої журналістики» та сучасних медіа-практик під час криз виявляє як спадкоємність, так і значні зміни в журналістській етиці, стандартах і ролі новітніх технологій. У 21 столітті суть сенсаційності зберігається в певних куточках медіа-ландшафту, проявляючись у заголовках, що зачіпають за живе, або в перебільшених репортажах. Однак контекст кардинально змінився з появою цифрових платформ. Сьогоднішня медіа-екосистема є великою, децентралізованою та інтерактивною, а соціальні мережі та інтернет-видання новин дозволяють новинам поширюватися швидше і охоплювати ширше коло людей, ніж будь-коли раніше. Така оперативність і охоплення докорінно змінили динаміку висвітлення кризових ситуацій, коли новини можуть стати вірусними за лічені хвилини, а громадська думка може формуватися так само швидко [22].

Еволюція медійної етики та стандартів є одним з найбільш значущих відступів від епохи «жовтої журналістики». Протягом десятиліть журналістська професія стала свідком розвитку кодифікованої етики, що наголошує на точності, підзвітності та неупередженості. Професійні організації та навчальні заклади відстоювали ці стандарти, прагнучи культивувати почуття журналістської доброчесності та суспільної довіри. У часи кризи авторитетні ЗМІ прагнуть висвітлювати події з делікатністю та достовірністю фактів, усвідомлюючи, що їхнє висвітлення може мати глибокий вплив на сприйняття та реакцію громадськості [16].

Незважаючи на ці досягнення, цифрова епоха ставить нові виклики та етичні дилеми. Поширення онлайн-джерел новин у поєднанні з економічним тиском цифрової рекламної моделі іноді може призвести до сенсаційних тенденцій, що нагадують «жовту журналістику». Конкуренція за кліки та перегляди в переповненому інформаційному просторі може спокушати ЗМІ надавати перевагу швидкості та сенсаційності, а не точності та глибині. Крім того, зростання кількості «фейкових новин» і дезінформації, особливо в соціальних мережах, ускладнює здатність громадськості розпізнавати достовірну інформацію, повторюючи плутанину і дезінформацію, яку колись посіяла «жовта журналістика» [19].

Соціальні медіа, зокрема, відіграють подвійну роль у сучасному медіа-ландшафті. З одного боку, такі платформи, як Twitter і Facebook, демократизували поширення інформації, надавши громадянам можливість вести репортажі з місця подій і ділитися новинами в режимі реального часу. Це призвело до безпрецедентного рівня залучення громадськості, а іноді сприяло виникненню важливих соціальних рухів і гуманітарних заходів. З іншого боку, відсутність редакційного нагляду на цих платформах може призвести до швидкого поширення неперевіреної або неправдивої інформації, створюючи плутанину і паніку під час кризи. Інтерактивність цифрових медіа також привносить новий вимір у висвітлення кризових ситуацій. Аудиторія є не пасивними споживачами, а активними учасниками, які можуть ставити під

сумнів, коментувати і навіть заперечувати медійні наративи в режимі реального часу. Ця динаміка може слугувати коректором потенційних упереджень чи помилок у репортажах, сприяючи більш діалогічній формі публічного дискурсу. Однак вона також може призвести до фрагментації громадської думки, коли камери відлуння та ідеологічна поляризація затьмарюють спільне розуміння фактів [11].

Вплив «жовтої журналістики» на державну політику і суспільство є глибоким і далекосяжним, він пронизує тканину історії, залишаючи незгладимий слід у перебігу подій і колективній свідомості. По суті, «жовта журналістика» впливала на громадську думку через сенсаційність і перебільшення, часто перехиляючи чашу терезів суспільних настроїв і, як наслідок, формуючи політичні рішення та суспільні норми. Поза сферою безпосередніх політичних рішень вплив жовтої журналістики поширюється на формування довгострокових суспільних наслідків. Сенсаційна тактика жовтої преси не лише викривляє суспільне сприйняття подій та проблем, але й сприяє поширенню культури сенсаційності та видовищності в медіа. Ця спадщина проявляється в постійному апетиті до сенсаційних новин і розваг, формуючи моделі виробництва і споживання медіа, які зберігаються й донині [13].

Вплив «жовтої журналістики» на суспільство також відображається в ерозії довіри до медіа-інституцій. Відверта сенсаційність і часто сумнівна точність репортажів, пов'язаних із жовтою журналістикою, посіяли насіння скептицизму серед громадськості – скептицизму, який розвинувся і поширився в сучасному медіа-ландшафті, де переважають звинувачення у «фейкових новинах» та упередженості ЗМІ. Така ерозія довіри є серйозним викликом для демократичних суспільств, де поінформовані та активні громадяни мають фундаментальне значення для функціонування демократії.

Отже, роль і вплив «жовтої журналістики» на формування громадської думки під час криз були глибокими і багатограними. Історично склалося так, що сенсаційні репортажі не лише впливали на громадські настрої, але й каталізували важливі політичні рішення, залишаючи тривалий відбиток на

суспільстві. Вплив «жовтої журналістики» виходить за рамки негайної реакції на кризи, впливаючи на довгострокову державну політику та суспільні норми. Вона підкреслює критичну потребу в етичній журналістиці та медіаграмотності для захисту демократичних цінностей і сприяння добре поінформованому суспільному дискурсу. Спадщина «жовтої журналістики» слугує нагадуванням про здатність ЗМІ формувати не лише наратив подій, але й сам хід історії.

1.3. Етичні дилеми та критика жовтої преси у висвітленні війни

У контексті журналістики, етичні теорії служать фундаментом для журналістів, визначаючи, як вони повинні діяти у складних обставинах або при висвітленні суперечливих тем, таких як військові конфлікти. Однією з основних теорій, яка знаходить застосування у журналістиці, є утилітаризм. Ця теорія пропонує, що дії вважаються правильними, якщо вони приносять найбільше добра або щастя найбільшій кількості людей. У контексті медіа, це може означати, що журналісти можуть вирішити публікувати інформацію, яка може бути некомфортною або важкою для деяких осіб, якщо вона приносить значну користь суспільству, наприклад, розкриваючи неправомірні дії або корупцію [19]. Проте, деонтологічний підхід ставить на перше місце дотримання моральних правил і обов'язків, незалежно від наслідків. У цьому контексті журналісти, які дотримуються деонтології, будуть непохитно віддані принципам правди та об'єктивності, вважаючи, що кожен має право на точну і неупереджену інформацію. Цей підхід часто викликає дилему, коли журналісти стикаються з необхідністю збалансувати ці принципи з потребою захисту вразливих джерел або осіб [34]. Теорія віртуалізму, з іншого боку, зосереджує увагу на моральних характеристиках або чесності журналіста. Ця теорія стверджує, що головне — це не лише вчинки, а й характер людини, що їх здійснює. Від журналістів, які слідують цьому підходу, вимагається не лише висвітлювати істину, але й бути чесними, справедливими, та відповідальними у своєму підході до роботи. Вони повинні прагнути до того, щоб їхні дії були

визначені глибокою моральною принциповістю, і не змінювалися в залежності від зовнішніх обставин [16].

Жовта преса часто потрапляє під вогонь критики за порушення цих етичних принципів, особливо коли вона переслідує сенсаціоналізм і комерційний успіх на шкоду етичним стандартам та суспільним інтересам. Зосередження на емоційно навантажених історіях, які призначені для того, щоб привернути увагу, часто веде до викривлення фактів, ігнорування контексту або навіть цілеспрямованого опускання інформації, яка не вписується в сенсаційний наратив. Це ставить під сумнів основні етичні принципи, які повинні керувати журналістською діяльністю, і викликає дискусії щодо відповідальності медіа у сучасному інформаційному просторі [35].

Сенсаціоналізм у висвітленні війни жовтою пресою часто стає причиною значного перекосу в інформаційному просторі, де емоційно насичені заголовки та історії залишають мало місця для фактично точної та збалансованої інформації. Ця тенденція не лише спотворює реалії військових конфліктів, але й викривляє громадське сприйняття, що може призвести до необґрунтованих реакцій чи навіть паніки серед населення. Жовта преса часто вибирає найбільш драматичні аспекти ситуації для висвітлення, ігноруючи ті складні та «менш привабливі» деталі, які могли б надати глибший контекст та більш об'єктивний аналіз подій [36].

Емоційні зображення та мова, використовувані жовтою пресою, слугують потужним інструментом впливу на громадську думку. Сильні емоційні повідомлення, що спрямовуються на викликання страху, співчуття або гніву, часто не залишають місця для критичного аналізу чи раціонального осмислення інформації. Це може призвести до того, що читачі приймають подану інформацію без запитань, особливо коли вона стосується національних інтересів або загальнолюдських цінностей [37]. Такий емоційний тиск не лише спотворює реальність, але й спрямовує громадську думку у напрямку, який вигідний для жовтої преси, часто використовуючи військову риторичку та

стереотипи для досягнення своїх цілей. Ця маніпуляція емоціями, поєднана зі схильністю до сенсаціоналізму, створює особливо токсичне середовище під час висвітлення війни. Часто, замість того, щоб служити інтересам громадськості, жовта преса вибудовує реалії, які спотворюють істину та ведуть до розпалення конфліктів, замість їх розуміння та вирішення [38].

У контексті військових конфліктів питання, що стосуються балансу між правом на інформацію та захистом приватного життя, стають особливо актуальними. Жовта преса, прагнучи збільшити свою аудиторію, часто звертається до публікації сенсаційних історій, які можуть втручатися в особисте життя людей, залучених до військових дій. Це втручання не завжди виправдане громадським інтересом і може призводити до значних негативних наслідків для осіб та їхніх родин, ставлячи під сумнів їхнє право на приватність. Такі дії не лише спричиняють особистісні травми, але й можуть спотворювати розуміння суспільством суті та наслідків конфлікту, породжуючи додаткові суперечки та непорозуміння [39].

Водночас, вплив жовтої преси на громадську думку та політичні рішення не можна ігнорувати. Через свою схильність до маніпуляції інформацією та акцентуванню на емоційному впливі, такі медіа можуть спричинити різкі зміни в громадських настроях. Це, у свою чергу, може впливати на хід політичних процесів, від мобілізації громадської підтримки чи опозиції до військових кампаній до формування загальнонаціональних чи навіть міжнародних політичних стратегій. Таким чином, жовта преса може ставати дієвим інструментом у руках тих, хто прагне направити політичні рішення на свою користь, використовуючи вплив на громадську думку як засіб досягнення своїх цілей [40]. Наприклад, кампанія, що передувала референдуму про вихід Великої Британії з Європейського Союзу (Brexit), була насичена сенсаційними повідомленнями з обох сторін. Деякі таблоїди та жовта преса вели кампанію, зосереджену на емоційно заряджених темах, таких як імміграція, часто пропонуючи спрощені або неперевірені факти. Це суттєво вплинуло на громадську думку та могло сприяти кінцевому результату референдуму [41].

Висвітлення конфліктів на Кавказі, особливо під час чеченських воєн у кінці 1990-х та на початку 2000-х років, було насичене репортажами, які часто межували зі сферою жовтої преси. Російські таблоїди та деякі загальнонаціональні ЗМІ активно публікували матеріали, спрямовані на формування образу Чечні як осередку тероризму, що загрожує не лише стабільності регіону, а й усій Росії. Сенсаційні історії про жорстокість бойовиків, часто без належної перевірки фактів або контексту, мали на меті викликати у читачів емоційну реакцію та підтримку військових дій. Водночас критика дій російської армії або звинувачення у порушенні прав людини зазвичай ігнорувалися або відкидалися як непатріотичні. Таке висвітлення допомагало консолідувати громадську думку довкола урядової політики та зменшувати простір для критичного аналізу ситуації [42].

Інцидент з отруєнням Сергія Скрипаля та його дочки Юлії у Солсбері, Англія, у 2018 році викликав широкий резонанс. Відповідь російських медіа на звинувачення Заходу в причетності Росії до отруєння була швидкою та масштабною. ЗМІ заповнили статті та програми, які ставили під сумнів звинувачення, пропонуючи безліч альтернативних теорій, від змов Британії та інших західних країн до спроб відвернути увагу від інших міжнародних проблем. Така надмірна кількість версій та часто суперечливі заяви офіційних осіб створювали заплутану картину, що, можливо, і було метою – змусити сумніватися у будь-якій інформації, пов'язаній з цією справою. В результаті, це ускладнювало міжнародні зусилля щодо встановлення істини та відповідальності за отруєння [43, 44].

Жовта преса завжди викликала гострі дискусії щодо етики та відповідальності в журналістиці, особливо коли йдеться про поширення неправдивої або вводячої в оману інформації. Один з найвідоміших прикладів неправдивої інформації, що протягом десятиліть приваблює увагу ЗМІ, стосується монстра з Лох-Несь. У 1934 році було опубліковано фотографію, яка нібито зображувала «монстра». Ця фотографія, яка виявилася пізніше фальсифікатом, стала одним з найвідоміших «доказів» існування монстра і

спричинила безліч статей та репортажів у пошуках істоти. Сенсаційні історії про зустрічі з інопланетянами та НЛО часто стають об'єктом уваги жовтої преси. В одному з таких випадків таблоїд опублікував історію про «вторгнення інопланетян», супроводжуючи її фотографіями невідомих об'єктів у небі. Попри відсутність будь-яких доказів, ця стаття призвела до занепокоєння серед частини населення та спричинила численні дзвінки до правоохоронних органів

Питання відповідальності медіа вимагає від законодавців та професійних об'єднань журналістів введення механізмів контролю та саморегуляції. В багатьох країнах існують закони, що забороняють поширення неправдивої інформації, а також етичні кодекси, які мають на меті забезпечити дотримання журналістами високих стандартів поведінки [35]. Тим не менш, ефективність таких заходів часто обмежена через складнощі з ідентифікацією неправдивої інформації та визначенням меж свободи слова. Вплив жовтої преси на суспільство особливо помітний під час кризових періодів, таких як військові конфлікти або пандемії. Поширення сенсаційних новин, які спотворюють реальність, може спричинити не лише неправильне сприйняття ситуації громадськістю, але й призводити до масової паніки або недовіри до офіційних джерел інформації. Наприклад, невірне висвітлення подій під час війни може не тільки дезінформувати населення, але й сприяти поширенню ворожнечі та ненависті. Загалом, критика жовтої преси зосереджується на її негативному впливі на якість журналістики, довіру до медіа та вплив на суспільство в цілому [18].

Отже, аналізуючи роль жовтої преси у висвітленні військових конфліктів та інших кризових подій, стає зрозуміло, що вона стикається з низкою етичних дилем. Сенсаційний підхід до новин, який часто включає перебільшення, маніпуляцію фактами та іноді повне ігнорування правди, може мати серйозні наслідки не лише для індивідуальних осіб, але й для цілих суспільств. Жовта преса, прагнучи привернути увагу аудиторії та збільшити свою читацьку базу, часто вдається до сенсаціоналізму, в результаті чого громадськість отримує спотворене уявлення про реальну ситуацію. Це може призвести до

неправильного розуміння конфлікту, страху, паніки та навіть до соціальної ненависті та нетерпимості. Окрім цього, жовта преса часто порушує право на приватне життя, висвітлюючи особисті історії людей, які опинилися в епіцентрі конфлікту, без належного поважання до їхньої гідності та прав. Це не тільки викликає додаткові страждання для цих осіб, але й підриває довіру до медіа як цілого. Важливим аспектом є також вплив жовтої преси на формування громадської думки та політичні процеси. Викривлена інформація та маніпуляції можуть спонукати до неправильних рішень, змінити хід виборчих кампаній або навіть міжнародної політики.

РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ ВИСВІТЛЕННЯ КЛЮЧОВИХ ПОДІЙ В УКРАЇНІ ЗАХІДНИМИ ТА УКРАЇНСЬКИМИ ЗМІ

2.1. Справа Азовців: висвітлення та перцепція в західних та українських ЗМІ

Військовий підрозділ «Азов», який виник як добровольчий батальйон на початку конфлікту в Донбасі та згодом був інтегрований до структур Національної гвардії України, отримав широку увагу в ЗМІ через свою активну участь в обороні України, особливо у Маріуполі. Історія та виникнення військового підрозділу «Азов» тісно пов'язані з подіями, що відбувалися в Україні на початку 2014 року, коли країна переживала значні політичні та суспільні потрясіння. У відповідь на анексію Криму Росією та подальшу ескалацію конфлікту на сході України, виникає потреба в організації добровольчих формувань для захисту територіальної цілісності та суверенітету держави. У цей критичний момент з'являється «Азов» – початково як добровольчий батальйон, що складався з волонтерів з різних регіонів України, а згодом трансформується в один із найвідоміших та найефективніших підрозділів у складі Національної гвардії.

«Азов» швидко зарекомендував себе в ході бойових дій на сході України, особливо визначившись під час оборони Маріуполя в 2014 році, де батальйон відіграв ключову роль в захисті міста від сепаратистів та російських військ. Ефективність та відвага бійців «Азов» у цих та інших боях заслужили визнання та повагу серед українського населення, а також привернули увагу міжнародних спостерігачів. Однак висвітлення дій та ідеологічних позицій «Азов» стало предметом гострих дискусій та суперечностей, як в Україні, так і за кордоном. З одного боку, батальйон відзначається як важливий елемент обороноздатності країни, з іншого – дії та ідеологічні наративи деяких його членів викликають запитання та критику. Це створило складний медійний образ «Азов», що коливається між героїзацією та демонізацією, і впливає на сприйняття підрозділу в суспільстві та міжнародній спільноті.

Висвітлення «Справи Азовців» у західних ЗМІ характеризується різноманітністю наративів, тем та фреймів, що в значній мірі впливають на глобальне сприйняття цієї теми. Аналізуючи публікації в таких виданнях, як BBC, CNN, The Guardian та інші, можна простежити певні загальні тенденції в підході до висвітлення активності та ролі «Азова» у конфлікті в Україні [45].

У процесі аналізу публікацій західних медіа про «Азов» стає очевидним, що тематичне поле навколо цього підрозділу дуже широке і багатогранне, проте деякі аспекти вирізняються особливо чітко. Так, значна увага приділяється питанням націоналізму і патріотизму, що часто стає основою для глибоких аналітичних розмірковувань. Це не випадково, адже саме ці ідеологічні орієнтири становлять фундамент, на якому будується діяльність і самовизначення «Азова». Патріотизм тут не просто політичний лозунг, а спосіб вираження глибокої прихильності до ідеї незалежності України, готовності стояти на її захисті [46].

Однак така ідеологічна зарядженість не обходиться без контрверсій, що знаходить відображення в тоні західних медійних публікацій. Журналісти та аналітики не обмежуються однозначними оцінками, прагнучи осмислити «Азов» у ширшому контексті. Так, у деяких матеріалах підрозділ представлений як втілення рішучості українського народу протистояти зовнішнім викликам, в інших – висвітлюються складні питання, пов'язані з ідеологічною поляризацією, яка може виникати навколо радикальних форм націоналізму [47].

Серед наративів, які виокремлюються у висвітленні, особливо помітні ті, що інтерпретують «Азов» через призму боротьби за суверенітет та незалежність України. Таке представлення знаходить особливий резонанс на тлі подій повномасштабного вторгнення, коли кожен прояв відваги та рішучості набуває символічного значення. «Азов», у таких публікаціях, не просто військовий підрозділ, а один із символів ширшої національної боротьби, що ведеться не лише на фронті, а й у сфері міжнародних відносин, де Україна прагне заручитися підтримкою світової спільноти [48].

Висвітлення «Азова» у західних ЗМІ є складним і багатовимірним, воно включає в себе як захоплення героїзмом та самопожертвою бійців, так і критичний аналіз ідеологічних та етичних аспектів їхньої діяльності. Ця різноманітність поглядів сприяє формуванню глибокого та всебічного розуміння «Справи Азовців» на міжнародній арені, дозволяючи глядачам та читачам самостійно осмислювати та оцінювати складну ситуацію, що склалася навколо цього підрозділу.

У висвітленні західними ЗМІ «Справи Азовців» важливу роль відіграють декілька ключових тем, що сприяють формуванню складного і багатогранного образу цього підрозділу. Зокрема, значну увагу привертає тема дотримання прав людини та міжнародних норм воєнного права. Це питання, безумовно, є критично важливим у контексті будь-якого воєнного конфлікту, але в контексті «Азова» воно набуває особливої актуальності через історичні та ідеологічні аспекти, пов'язані з підрозділом. Західні медіа часто акцентують на необхідності проведення незалежних міжнародних розслідувань будь-яких звинувачень у порушенні прав людини, що можуть бути асоційовані з діяльністю «Азова». Цей підхід сприяє формуванню образу «Азова» як суб'єкта, щодо якого потрібен високий рівень прозорості та відповідальності перед міжнародною спільнотою. Водночас таке фокусування викликає гострі дебати та дискусії, ставлячи під питання баланс між воєнною необхідністю та дотриманням правил ведення війни [49].

В той же час, інша важлива тема, яка часто зустрічається у західних медіа, – це роль «Азова» у захисті України в умовах зовнішньої агресії. В цьому контексті «Азов» представлений не просто як військовий підрозділ, а як символ героїзму, рішучості та самопожертви українського народу у боротьбі за свою незалежність і територіальну цілісність. Репортажі про особисті подвиги бійців, їхню непохитну відвагу та готовність до самопожертви заради захисту рідної землі формують наратив про «Азов» як про підрозділ, який зробив значний внесок у обороноздатність країни [50].

Західні медійні наративи відіграють ключову роль у формуванні глобального сприйняття «Справи Азовців», створюючи складну картину, в якій переплітаються різні точки зору та оцінки. З одного боку, значна увага приділяється питанням дотримання прав людини та міжнародних норм, особливо у контексті воєнних дій. Цей акцент на необхідності прозорого міжнародного спостереження та розслідування можливих зловживань змушує міжнародну спільноту ставитися до «Азова» з обережністю та критикою [50]. Західні ЗМІ, висвітлюючи такі питання, спонукають до глибшої рефлексії над викликами, які постають перед міжнародною спільнотою у контексті дотримання прав людини в умовах збройного конфлікту. З іншого боку, висвітлення «Азова» як підрозділу, що зіграв ключову роль у захисті України від зовнішньої агресії, сприяє формуванню образу батальйону як невід'ємної частини української оборонної системи. Розповіді про мужність, відвагу та самопожертву бійців «Азова», їх готовність стояти до кінця у захисті своєї країни, надихають глибоку повагу та співчуття. Таке представлення в медіа не лише підкреслює військовий внесок «Азова» у оборону України, але й викликає емоційну реакцію, сприяючи формуванню позитивного сприйняття батальйону на міжнародній арені [46].

Українські ЗМІ 2014 року активно висвітлювали події, пов'язані з «Азовом», зосереджуючи увагу на їх ролі у обороні Маріуполя та інших ключових локаціях сходу України. Тематика матеріалів охоплювала широкий спектр аспектів: від бойових дій і тактичних операцій до історій особистої відваги та героїзму бійців. Тон висвітлення переважно був патріотичним і підтримувальним, що відображало загальний настрій українського суспільства та його потребу в єдності та героях часу. На тлі військових зіткнень, українські медіа часто представляли «Азов» як символ непохитної боротьби за незалежність та суверенітет України. Наративи про «Азов» включали елементи національного героїзму, жертвності та відданості ідеї захисту Батьківщини [51].

Українське медійне поле того періоду характеризувалося високою динамікою та емоційною насиченістю. Новини про «Азов» і події на сході країни транслювалися майже цілодобово, забезпечуючи суспільство актуальною інформацією. Водночас, на тлі воєнного стану та інформаційної війни, українські ЗМІ намагалися не тільки інформувати, але й підтримувати моральний дух громадян, часто фокусуючись на позитивних аспектах та успіхах українських військових, включно з «Азовом».

Вплив українських ЗМІ на формування внутрішньої перцепції «Справи Азовців» не можна недооцінити. З одного боку, активне висвітлення подій, пов'язаних з «Азовом», допомогло сформувати образ цього підрозділу як ключової частини оборонної міці України. З іншого боку, наголос на героїчних вчинках та самопожертві бійців сприяв об'єднанню українського суспільства навколо спільних цінностей та ідеалів [52]. Водночас, українські ЗМІ стикалися з викликом збереження балансу між патріотичним висвітленням та необхідністю об'єктивного аналізу подій, що не завжди вдавалося реалізувати в умовах військового конфлікту. Однак загальний внесок українських медіа у формування внутрішньої перцепції «Справи Азовців» є незаперечним, відігравши важливу роль у підтримці національної єдності в той критичний час. Подання інформації про «Азов» в контексті захисту державних кордонів та протистояння зовнішньому агресору надихало багатьох українців на підтримку військових зусиль, а також на участь у волонтерських і благодійних ініціативах [53]. Медійне висвітлення «Справи Азовців» також сприяло ширшому обговоренню важливих питань, таких як національна ідентичність, військовий патріотизм та місце України в сучасному світі. Українські ЗМІ демонстрували різні аспекти життя та служби в «Азові», від побутових умов до складнощів бойових завдань, що дозволяло громадянам краще зрозуміти реалії військової служби в умовах конфлікту. Поряд з позитивними аспектами, українські ЗМІ також порушували складні теми, пов'язані з «Азовом». Обговорення включало питання внутрішньої дисципліни, ідеологічних переконань та міжнародного сприйняття підрозділу. Такі публікації сприяли

збалансованому сприйняттю «Азова», вказуючи на необхідність критичного осмислення та відкритого діалогу в суспільстві. Значення українських ЗМІ в контексті «Справи Азовців» неможливо переоцінити. Вони не лише інформували громадськість про події на фронті, але й сприяли формуванню колективної свідомості та підтримки серед українців. У непростий час військового конфлікту, медійне висвітлення діяльності «Азова» допомогло згуртувати націю, акцентуючи на спільних цінностях та цілях [54].

Ключові наративи, які формуються у західних та українських ЗМІ щодо «Азова», розкривають різні перспективи та акценти, виходячи з культурних, політичних та соціальних контекстів обох регіонів. У західному медійному просторі «Азов» часто опиняється у центрі уваги через ракурс міжнародних занепокоєнь, пов'язаних з правами людини та ідеологічними аспектами, що можуть набувати радикальних форм. Це підживлює критичний дискурс, у якому «Азов» представлений як елемент, що вносить складнощі та певну двозначність у конфлікт в Україні. Західні ЗМІ досліджують мотиви, ідеологію та дії «Азова» з критичної точки зору, прагнучи виявити та обговорити потенційні виклики, які цей підрозділ може становити для демократичних цінностей та міжнародної стабільності [55].

На відміну від західних ЗМІ, українська преса зосереджується на представленні «Азова» як ключової частини оборонних зусиль країни перед обличчям зовнішньої агресії. Героїзм, відданість і жертвність бійців «Азова» висвітлюються як приклади мужності та патріотизму, що слугують джерелом національної гордості та спільноти. Патріотичний тон українських медійних наративів не лише підкреслює військові досягнення «Азова», але й спрямований на консолідацію суспільства, наголошуючи на важливості єдності та спільної боротьби за майбутнє України. Ці різні підходи відображають глибокі культурні та історичні контексти, в яких формуються медійні наративи. У західних країнах, де велика увага приділяється захисту прав людини та підтримці демократичних інститутів, будь-які прояви радикалізму викликають обговорення та аналітичний розгляд. В той же час, в

Україні, що стикається з прямою зовнішньою загрозою своїй незалежності та територіальній цілісності, наративи про «Азов» більшою мірою фокусуються на аспектах національної безпеки, військовому спротиві та патріотизмі.

Розбіжності у висвітленні «Справи Азовців» у західних та українських ЗМІ глибоко вкорінені в культурних, історичних та політичних контекстах, які формують унікальні перспективи кожної сторони. Західні ЗМІ, оперуючи в рамках глобального дискурсу, який наголошує на важливості мультикультуралізму, толерантності та прав меншин, часто піддають критиці будь-які радикальні прояви націоналізму. Це ставлення є відображенням ширших західних цінностей, що акцентують на захисті демократичних принципів та прав людини, і відповідно, «Азов» розглядається через призму цих цінностей як елемент, що потенційно може становити виклик для демократії та міжнародної стабільності. З іншого боку, історичний досвід України, зокрема втрата незалежності у ХХ столітті, радянська окупація та останнім часом російська агресія, відіграють ключову роль у формуванні внутрішнього сприйняття націоналізму. У цьому контексті націоналізм не сприймається негативно, а навпаки, розглядається як форма патріотичного спротиву та самоідентифікації, спрямованої на захист суверенітету та культурної унікальності країни. Відповідно, українські ЗМІ представляють «Азов» в контексті захисту національної державності, акцентуючи на героїзмі та жертвості його бійців у боротьбі проти зовнішнього загарбника.

Розбіжності у висвітленні «Справи Азовців» між західними та українськими медіа є не тільки наслідком складної взаємодії між культурними, історичними та, насамперед, політичними факторами, які визначають зовнішньополітичні орієнтації кожного регіону. Західні країни, керуючись принципами демократії, прав людини та верховенства права, прагнуть бачити Україну як країну, яка ділить ці цінності. Відтак, західні медіа висвітлюють «Азов» через цю призму, звертаючи увагу на будь-які прояви радикалізму або націоналізму, які можуть сприйматися як загроза демократичним ідеалам. Таке висвітлення викликає запитання щодо відповідності України демократичним

стандартам, важливим для західних партнерів та міжнародних організацій. У контрасті з цим, українські ЗМІ акцентують на важливості національного єднання та рішучості у відстоюванні державної незалежності, особливо у контексті зовнішньої агресії. В цьому світлі, «Азов» представлений як один із стовпів національної оборони, символ патріотизму та героїзму. Підтримувальний тон українських медіа не лише має на меті інформування громадян, але й підкріплення морального духу, згуртування суспільства навколо спільних цілей та викликів.

Важливо врахувати, що інформаційне поле постійно еволюціонує, а медійні наративи змінюються залежно від розвитку подій, внутрішньої та зовнішньої політики, а також впливу глобальних міжнародних відносин. Ця динаміка змушує аудиторію бути активним учасником інформаційного простору, критично аналізувати подану інформацію та шукати глибинне розуміння складних питань, таких як «Справа Азовців».

Отже, аналіз висвітлення «Справи Азовців» у західних та українських ЗМІ виявляє глибокі розбіжності у підходах, тематиках та тонах, які в корені обумовлені культурними, історичними та політичними відмінностями між цими регіонами. Тоді як західні медіа часто фокусуються на міжнародних занепокоєннях, пов'язаних з правами людини та радикалізмом, висвітлюючи «Азов» як складний і спірний елемент у конфлікті, українські ЗМІ акцентують на ролі підрозділу як на захиснику національної незалежності, підкреслюючи героїзм, відданість та жертвність його бійців. Ці відмінності в підходах не лише впливають на формування громадської думки в кожному з регіонів, але й вказують на складність міжнародної комунікації та взаєморозуміння. Важливо визнати, що кожен з цих підходів має свою внутрішню логіку та виправдання з огляду на контекст, в якому діють медіа.

2.2. Скандал з міністром оборони України: аналіз інформаційного поля

Інцидент, який поставив міністра оборони України Олексія Резнікова в центр наростаючого скандалу, розгортався на тлі боротьби країни з труднощами війни та політичними потрясіннями. Дії та рішення О. Резнікова як ключової фігури в координації оборонної стратегії України проти зовнішньої агресії завжди перебували під пильною увагою. Перші повідомлення про скандал в американських ЗМІ швидко вписали звинувачення в контекст ширшого наративу про підтримку України з боку США. Такі ЗМІ, як *The New York Times*, *The Washington Post* та *CNN*, наголошували на наслідках скандалу для зовнішньої політики США, особливо щодо військової допомоги та антикорупційних заходів, які були в центрі уваги двосторонніх відносин. Таке формулювання було критично важливим, оскільки воно відповідало поточному американському політичному дискурсу щодо ефективності та доброчесності розподілу допомоги в зонах конфліктів [56-60].

Домінуючою темою у висвітленні була потенційна загроза, яку цей скандал становив для сприйняття ефективності та прозорості українського урядування. Американські репортажі широко висвітлювали конкретні звинувачення в неефективному управлінні та завищенні цін, часто включали експертний аналіз і думки аналітичних центрів та академічних установ. Ці дискусії, як правило, зосереджувалися навколо наслідків таких скандалів для міжнародної довіри до українського керівництва, що є вирішальним елементом для подальшої міжнародної підтримки.

Тон американського висвітлення був обережно критичним. Незважаючи на явну критику ймовірної корупції, спостерігалася також помітна стриманість – ймовірно, для того, щоб не підірвати ширшу підтримку українського уряду на тлі триваючого конфлікту з Росією. Наприклад, у редакційних статтях і коментарях провідних ЗМІ обговорювалася необхідність для України дотримуватися високих стандартів прозорості та підзвітності, особливо з

огляду на значну фінансову та військову підтримку, яку надають США та їхні союзники [56-60].

Порівняно з цим, українські ЗМІ відреагували на скандал більш безпосередньо і гостро, що відображає безпосередній вплив звинувачень на внутрішню політику і суспільні настрої. Українські репортажі таких ЗМІ, як «Українська правда» та «Громадське телебачення», часто містили детальніші розслідування зв'язків між посадовцями міністерства оборони та приватними підрядниками. Вони також надавали платформу для різних політичних діячів та активістів, які були більш відвертими у своїй критиці або захисті О. Резнікова [61-62].

Підхід американських ЗМІ включав значний акцент на міжнародних наслідках скандалу, який був менш вираженим в українському висвітленні. У той час як українські ЗМІ зосереджувалися на внутрішньополітичній динаміці та конкретних деталях закупівель, американські ЗМІ часто розширювали рамки, обговорюючи позицію НАТО, європейську політику безпеки та ширшу геополітичну боротьбу між Сходом і Заходом. Ця різниця підкреслила відмінності в пріоритетах та аудиторіях ЗМІ в кожній країні: тоді як українські ЗМІ зверталися до своєї безпосередньої громадськості, яка безпосередньо зацікавлена в результатах, американські ЗМІ обслуговували глобальну аудиторію, зосереджуючись на стратегічних наслідках цього скандалу.

Такі видання, як Haaretz, The Times of Israel, надали всебічне висвітлення, яке заглиблювалося у звинувачення проти Резнікова, наголошуючи на потенційних наслідках для прозорості українського уряду та наслідках для міжнародної допомоги та підтримки – темах, спільних для глобального висвітлення цього інциденту [63, 64]. Однак ізраїльські ЗМІ також зробили значний акцент на культурних і політичних зв'язках між Ізраїлем та Україною. У статтях часто говорилося про значну єврейську громаду в Україні та історичні зв'язки між двома народами, які часто впливали на дипломатичну позицію Ізраїлю. Цей контекст був ключовим у формуванні наративу навколо скандалу, а в кількох матеріалах висловлювалися міркування про те, як ці події

можуть вплинути на єврейську громаду та ізраїльських емігрантів в Україні. Іншим важливим аспектом висвітлення подій в ізраїльських ЗМІ був аналіз того, як скандал може вплинути на двосторонні відносини, зокрема, з точки зору оборонної співпраці та геополітичної орієнтації. Стратегічний інтерес Ізраїлю до Східної Європи, в тому числі його обережне маневрування навколо російських інтересів у регіоні, був постійною темою. Дискусії в ЗМІ часто торкалися питання про те, як ізраїльський уряд може збалансувати свою реакцію на скандал зі своїми ширшими стратегічними інтересами, зокрема, зі своїми зусиллями зберегти нейтральні відносини як з Росією, так і з Україною [63, 64].

Тон ізраїльських репортажів, як правило, був більш аналітичним, ніж емоційним, що відображає журналістський стиль, який надає перевагу глибині, а не сенсаційності. Це проявлялося в тому, що скандал часто пов'язували з ширшими дискусіями про корупцію в політиці на глобальному рівні, а не розглядали як ізольований інцидент. Редакційні статті та аналітичні матеріали таких великих видань, як Haaretz, часто проводили паралелі між проблемами врядування в Україні та проблемами, з якими стикаються інші країни, зокрема Ізраїль, забезпечуючи таким чином порівняльну перспективу, яка збагачувала висвітлення подій.

Вплив ізраїльсько-українських відносин на висвітлення подій у ЗМІ був особливо помітним у обережних формулюваннях, які використовувалися при обговоренні звинувачень проти Резнікова. Ізраїльські ЗМІ намагалися не виглядати надто критичними щодо українського уряду, що могло б поставити під загрозу дипломатичні відносини. Замість цього, висвітлення, як правило, зосереджувалося на потенціалі для реформ і важливості збереження доброчесності в управлінні, що перегукувалося з темами ізраїльського публічного дискурсу про політичну та урядову етику. Крім того, ізраїльські ЗМІ унікально висвітлювали наслідки скандалу для безпеки. З огляду на те, що Ізраїль приділяє значну увагу питанням оборони і безпеки, значний інтерес викликало те, як ймовірні порушення в закупівлях в Україні можуть вплинути

на ефективність і надійність його військових операцій, які мають вирішальне значення в контексті триваючого конфлікту України з Росією.

Німецькі ЗМІ, зокрема такі відомі газети, як Die Zeit, Süddeutsche Zeitung, та телеканали ARD і ZDF, підійшли до висвітлення скандалу з Резніковим, зосередившись на деталях і контексті. У репортажах, як правило, на перший план виносилися наслідки скандалу для внутрішнього врядування в Україні та для європейської архітектури безпеки. Висвітлення було багатим на аналіз, обговорювалися не лише безпосередні факти скандалу, а й потенційні наслідки для позицій України у відносинах з європейськими партнерами та союзниками [65-67].

Одним із помітних аспектів висвітлення подій у німецьких ЗМІ був акцент на складності питання. Репортажі містили довідкову інформацію про триваючу боротьбу України з корупцією та особливу вразливість оборонного сектору в цьому відношенні. Такий контекст мав вирішальне значення для німецької аудиторії, яка цінує розуміння глибоких коренів зовнішньополітичних криз. Крім того, значна увага приділялася джерелам інформації, причому німецькі журналісти часто посилалися на незалежну перевірку фактів, перш ніж подавати їх, що свідчить про суворі журналістські стандарти.

Порівняно з американськими та британськими ЗМІ, німецькі ЗМІ були менш сенсаційними у своїх репортажах. У той час як американські та британські ЗМІ можуть підкреслювати драматичні елементи політичного скандалу, щоб привернути увагу читачів, німецькі ЗМІ дотримувалися більш стриманого тону. Такий підхід відповідає загальній тенденції німецької журналістики уникати гіперболізації та зберігати певну відстороненість. Крім того, німецькі ЗМІ відрізнялися тим, як вони висвітлювали наслідки скандалу. У той час як американські ЗМІ, як правило, обговорювали його в контексті міжнародної допомоги та геополітичної стратегії, німецькі видання частіше зосереджувалися на наслідках для європейської безпеки та політики східного

флангу НАТО. Це відображає геополітичні інтереси Німеччини та її роль як провідного гравця в політиці Європейського Союзу.

Реакція уряду також широко висвітлювалася в повідомленнях ЗМІ. Німецькі урядовці часто висловлювали своє занепокоєння скандалом, але водночас підтверджували свою підтримку ширшим прагненням України до європейської інтеграції та реформ. Такий подвійний підхід – висловлення занепокоєння і водночас підтримка – був типовим для обережної позиції, яку Німеччина, як правило, займає у своїй зовнішній політиці, особливо у питаннях, що стосуються країн Східної Європи. Крім того, німецькі ЗМІ часто аналізували, як цей скандал може вплинути на поточну підтримку України з боку Німеччини, особливо в частині військової та економічної допомоги. Існувало відчутне занепокоєння, що такі інциденти можуть послабити аргументи на користь продовження допомоги, що було спірним питанням у німецьких політичних колах.

Британські ЗМІ, такі як BBC, The Guardian і The Times, заглибилися в деталі скандалу з Резніковим, приділяючи особливу увагу звинуваченням у корупції та неефективному управлінні в Міністерстві оборони України. Ці репортажі часто були детальними, з посиланням на джерела і документи, що підтверджували звинувачення, і надавали ретельний огляд наслідків такого скандалу в країні, яку значною мірою підтримує Велика Британія та її союзники. Британські ЗМІ також висвітлювали реакцію всередині України, спираючись на своїх кореспондентів у регіоні та українські ЗМІ, щоб надати повне уявлення про внутрішній тиск і політичні наслідки скандалу [68-70].

Геополітична позиція Великої Британії, зокрема її підтримка України перед обличчям російської агресії, була постійною темою у висвітленні ЗМІ. У статтях і редакційних статтях обговорювалося, як цей скандал може вплинути на поточну підтримку України з боку Великої Британії, ставилося питання про те, чи можуть питання корупції ускладнити моральне і фінансове обґрунтування допомоги. Крім того, скандал часто розглядався в контексті ширшого нарративу про роль Великої Британії у просуванні демократії та

добročесності в уряді, що відображає національну ідентичність країни, яка пишається підтримкою антикорупційних заходів та прозорого врядування за кордоном. Цей аспект висвітлення підкреслив відданість Великої Британії цим цінностям не лише всередині країни, а й у зовнішньополітичній діяльності.

Для порівняння, британські ЗМІ висвітлювали скандал навколо О. Резнікова більш гостро і критично, ніж деякі з їхніх колег з ЄС. Британські журналісти часто використовують більш різкий стиль, що було помітно в тому, як вони висвітлювали етичні та практичні наслідки продовження підтримки уряду, який стикається з серйозними звинуваченнями в корупції. Крім того, британські ЗМІ, як правило, більш детально аналізують зв'язок між скандалом і ширшою міжнародною політичною динамікою, включаючи потенційний вплив на стратегії НАТО і східну політику ЄС. Порівняння зі ЗМІ ЄС виявило більш скептичну британську перспективу, що відображає іноді амбівалентне ставлення Великої Британії до європейських політичних стратегій після Брексіту. Британські ЗМІ також ширше залучали політичних аналітиків і політичних коментаторів, забезпечуючи платформу для дебатів про те, як Велика Британія та її союзники повинні реагувати на скандал. Такий підхід підкреслює роль британських ЗМІ не лише у висвітленні новин, а й у формуванні політичних дискусій та громадської думки щодо міжнародних відносин.

Польські ЗМІ, такі як *Gazeta Wyborcza*, *Rzeczpospolita* та *Polsat News*, широко висвітлювали скандал, наголошуючи як на звинуваченнях, так і на ширших наслідках для політичної стабільності в Україні та регіональної безпеки. Польські ЗМІ продемонстрували глибоку обізнаність у тонкощах цієї справи, ймовірно, через географічну близькість та політичні зв'язки Польщі з Україною. Репортажі містили детальний аналіз питань закупівель і потенційного впливу на обороноздатність України, що викликає особливе занепокоєння з огляду на триваючий конфлікт у Східній Європі. Тон висвітлення подій був загалом обережним, але підкреслено нагальним, що відображає пряму зацікавленість Польщі у стабільному та прозорому

сусідстві. Польські журналісти заглибилися в потенційні наслідки скандалу для українського урядування і, відповідно, для ситуації з безпекою на спільному кордоні. Значна увага також приділялася реакції всередині України, причому польські ЗМІ часто висвітлювали реакцію українських політиків, громадських діячів та громадянського суспільства [71-73].

Регіональна політика відіграла вирішальну роль у формуванні нарративу польських ЗМІ. Історичні зв'язки та нещодавні альянси між Польщею та Україною були позначені спільним інтересом у протидії російському впливу в регіоні. Таким чином, польські ЗМІ, як правило, висвітлювали скандал у контексті цих ширших геополітичних ставок. Помітний акцент робився на тому, що скандал може потенційно послабити позицію України як всередині країни, так і у відносинах із західними союзниками – перспектива, тісно пов'язана з власною безпекою та зовнішньополітичними цілями Польщі. Крім того, польські ЗМІ часто відображали тонке розуміння делікатного балансу, який Україна повинна підтримувати у своїх внутрішніх і зовнішніх справах. Це було помітно в тому, як у репортажах обговорювався потенційний вплив скандалу на зусилля України щодо тіснішої інтеграції з Європейським Союзом – проект, який Польща підтримує як частину власних стратегічних інтересів у збереженні міцного східноєвропейського блоку, що протистоїть російським геополітичним маневрам.

Порівняння висвітлення подій у польських ЗМІ з іншими сусідніми країнами, такими як Угорщина та Словаччина, виявляє певні відмінності. Наприклад, у той час як угорські ЗМІ, можливо, приділяли менше уваги наслідкам скандалу для регіональної безпеки, польські ЗМІ приділяли значно більше уваги обговоренню цих аспектів, що відображає роль Польщі як передової держави в альянсі НАТО, яка протистоїть російській агресії. Словацькі ЗМІ, з іншого боку, також висвітлювали скандал, але з меншою інтенсивністю і глибиною, ніж польські. Словацькі репортажі часто висвітлювали проблему з точки зору європейської політичної цілісності і менше – з точки зору безпосередніх наслідків для регіональної безпеки,

підкреслюючи відмінності в національних пріоритетах і геополітичному позиціонуванні. Крім того, висвітлення польських ЗМІ було більш узгодженим з українськими в плані детального висвітлення наслідків скандалу для національної безпеки. Таке узгодження відображає спільне занепокоєння щодо регіональної стабільності та взаємне визнання критичної важливості збереження сильних, вільних від корупції структур управління перед обличчям зовнішніх загроз.

Українські ЗМІ, такі як Українська правда, Громадське телебачення та The Kyiv Post, взяли на себе ініціативу у висвітленні скандалу з Резніковим. Репортажі були детальними, журналісти часто спиралися на витoki інформації, інсайдерські коментарі та офіційні документи, щоб створити цілісну картину подій, що розгорталася. Тон висвітлення подій був виразно критичним, що відображає ширший медійний етос, який цінує жорстку журналістику і вимагає від державних службовців високих стандартів підзвітності. Такий підхід частково зумовлений роллю ЗМІ як «сторожового пса» в країні, де корупція історично підриває довіру суспільства до влади та державного управління. Таким чином, українські журналісти зобразили цей скандал не просто як окремий випадок потенційного зловживання, а як симптом глибших системних проблем, з якими продовжує стикатися країна [61, 62, 74].

Реакція на скандал серед української громадськості була пов'язана з широким занепокоєнням та обуренням. Ці настрої широко висвітлювалися в повідомленнях ЗМІ, які часто включали інтерв'ю з громадянами, активістами та аналітиками, що висловлювали розчарування та зневіру. Уряд відреагував на шалений резонанс у ЗМІ та громадський резонанс поєднанням оборонних та проактивних заходів. Спочатку була помітна спроба применшити серйозність звинувачень, про що свідчили заяви інших урядовців та самого О. Резнікова. Однак у міру посилення тиску уряд був змушений зробити більш помітні кроки, зокрема розпочати внутрішні розслідування та пообіцяти реформи у сфері державних закупівель. Цей перехід від захисної позиції до

більш оперативного реагування був ретельно задокументований засобами масової інформації, що підкреслило їхню роль у впливі на дії уряду.

Наратив в українських ЗМІ різко контрастував з міжнародним висвітленням скандалу. У той час як міжнародні ЗМІ, особливо західні, були схильні розглядати скандал у ширшому геополітичному контексті ролі України в регіональній безпеці проти російської агресії, українські ЗМІ зосереджували увагу на місцевих наслідках врядування та корупції. Такий фокус відображає більш безпосередню стурбованість внутрішніми функціями уряду та впливом таких скандалів на шлях України до реформ та європейської інтеграції. Крім того, українські ЗМІ більш широко і детально висвітлювали причетних осіб та механізми ймовірної корупційної діяльності. Такий рівень деталізації забезпечив глибше, більш нюансоване розуміння скандалу, яке іноді було відсутнім або розмитим у міжнародних репортажах, де ширші наслідки для міжнародної допомоги та альянсів висвітлювалися більш помітно.

Отже, американські ЗМІ, відомі своїм глобальним охопленням і впливом, підійшли до висвітлення скандалу з О. Резніковим, зосередившись на його наслідках для зовнішньої політики США та військової допомоги Україні. Тон був обережним, але критичним, підкреслюючи потенційні ризики для міжнародної підтримки України, якщо корупція в її оборонному секторі не буде подолана. Контекст поточної допомоги Україні з боку США створив ширше тло для американського наративу, в якому збереження прозорості та підзвітності є першочерговим для виправдання подальшої допомоги. З іншого боку, висвітлення в ізраїльських ЗМІ було більш аналітичним і ґрунтувалося на культурних і політичних зв'язках між Ізраїлем та Україною. У репортажах підкреслювався потенційний вплив скандалу на ізраїльсько-українські відносини, з особливим акцентом на великій єврейській громаді в Україні та історичних зв'язках.

Німецькі ЗМІ продемонстрували детальний і обережний підхід, зосередившись на ширших наслідках скандалу для європейської безпеки. У повідомленнях, як правило, підкреслювалися ризики для європейської

цілісності, якщо корупція в оборонному секторі України не буде належним чином вирішена, що відображає роль Німеччини в Європейському Союзі та її зацікавленість у стабільній Східній Європі. Тон був менш сенсаційним і більш методичним, що відповідає традиції німецьких ЗМІ до ретельного аналізу.

У Великій Британії висвітлення подій було більш критичним і прямим, що відображає британський журналістський стиль, який наголошує на прямолінійному висвітленні та аналізі. Британські ЗМІ часто досліджували вплив скандалу на НАТО та європейські стратегії безпеки, що свідчить про більш геополітичний підхід до події. Цей тон також відобразився на позиції Великої Британії після Брекзиту, коли британські ЗМІ прагнули продемонструвати роль країни як головного гравця у просуванні демократичних цінностей на міжнародному рівні. Польські ЗМІ продемонстрували чітку регіональну перспективу, враховуючи географічну близькість та історичні зв'язки Польщі з Україною. Висвітлення висвітлювало наслідки для регіональної безпеки та роль Польщі у підтримці України на шляху до європейської інтеграції. На польський наратив вплинула постійна загроза російської агресії, що призвело до більш термінового і зацікавленого підходу до висвітлення скандалу. Українські ЗМІ запропонували сильний і критичний погляд на скандал, глибоко вкорінений у соціально-політичні реалії країни. Українські журналісти зосередилися на специфіці звинувачень і реакції громадськості, використовуючи детальний підхід до розслідування, який підкреслював внутрішні наслідки корупції в оборонному секторі. Таке висвітлення було більш безпосереднім і оперативним, відображаючи місцевий вплив скандалу і ширші заклики до прозорості та підзвітності уряду.

Порівняльний аналіз висвітлення у ЗМІ цих країн свідчить про складний взаємозв'язок між культурним і політичним контекстами та медійними наративами. Ці відмінності підкреслюють роль культурного та політичного контекстів у формуванні медійних наративів. Вони також демонструють, як міжнародні ЗМІ можуть впливати на громадську думку та політику. Різноманітні точки зору сприяють більш повному розумінню міжнародних

подій, а медіа кожної країни пропонують унікальне бачення, яке відображає їхні пріоритети та інтереси.

2.3. Катастрофа на Каховській ГЕС та її відображення в медійному просторі

Катастрофа на Каховській ГЕС стала однією з найбільших техногенних катастроф в історії України, викликавши значний міжнародний резонанс та впливаючи на екологічну, економічну та соціальну стабільність у регіоні. Хронологія подій почалася з пошкоджень, завданих внаслідок воєнних дій, що призвели до остаточного руйнування дамби. Критичні пошкодження ГЕС були зафіксовані на початку літа, і, попри зусилля інженерів та аварійних служб, повне руйнування сталося через кілька тижнів, коли дамба була підірвана військовими армії РФ.

Американські медіа відреагували на катастрофу на Каховській ГЕС з високим ступенем уваги, оскільки подія мала значні геополітичні та екологічні наслідки, які впливають на глобальну стабільність. Висвітлення зосередилося на аналізі причин катастрофи, впливі події на енергетичну безпеку Європи та можливих наслідках для міжнародних відносин. Великі медійні організації, такі як CNN, The New York Times і The Washington Post, виділяли ресурси для розслідувань, інтерв'ю з експертами та створення глибоких статей, що розкривають вплив катастрофи на глобальний контекст. Особливу увагу приділяли аспектам українсько-російського конфлікту, оцінюючи, як це впливає на стратегічну ситуацію в регіоні. Значна частина висвітлення мала аналітичний характер, прагнучи зрозуміти ширші геополітичні рухи за подією та їх можливі наслідки для міжнародної безпеки [75-77].

Ізраїльські медіа підходили до катастрофи на Каховській ГЕС з глибоким розумінням міжнародних і гуманітарних аспектів події. Видання, як Haaretz та The Jerusalem Post, розміщували численні статті, які оцінювали наслідки катастрофи з різних точок зору. Особлива увага приділялася екологічним наслідкам, оскільки існувала тривога щодо можливого розповсюдження

токсичних речовин у водних шляхах, які могли вплинути на сусідні регіони, включаючи Чорне море, важливе для регіональної економіки та екології. Ізраїльські журналісти активно використовували інтерв'ю з експертами з міжнародних відносин та екології для того, щоб забезпечити аудиторію детальним аналізом впливу катастрофи на міжнародну стабільність та безпеку. Важливою темою для обговорення стала реакція міжнародної спільноти на подію та роль Ізраїлю у наданні гуманітарної допомоги. Виділялись питання про можливість міжнародного співробітництва для ліквідації наслідків катастрофи, зокрема, як Ізраїль може використати свій досвід у кризовому менеджменті та екологічній реконструкції для допомоги Україні [78-79].

Німецькі ЗМІ, такі як *Der Spiegel* та *Die Zeit*, підходили до події з точки зору її впливу на європейську енергетичну безпеку та політику. Значна увага приділялася дискусіям про енергетичну незалежність Європи, з особливим акцентом на вразливість європейської енергетичної системи перед обличчям зовнішніх шоків, як це сталося з Каховською ГЕС. Статті та аналітичні матеріали включали детальні розрахунки можливих змін в енергетичних потоках, а також обговорення альтернативних джерел енергії, які можуть замінити потенційні втрати гідроенергетики. Редакції також організовували панельні дискусії з експертами у сферах енергетики, політики та екології, щоб висвітлити різні аспекти впливу катастрофи на Європу. Такі обговорення часто касалися не тільки безпосередніх наслідків для енергетичного ринку, але й ширших питань, як-от вплив на кліматичні цілі Європи та зміцнення політик у сфері сталого розвитку. В центрі уваги була не лише катастрофа, а й довгострокові стратегії щодо зміцнення європейської енергетичної автономії та стійкості [80, 81].

Британські ЗМІ, такі як *BBC* та *The Guardian*, реагували на катастрофу на Каховській ГЕС, підкреслюючи її глобальне значення та потенційні довгострокові наслідки. Вони активно висвітлювали заяви та дії міжнародних організацій, як-от ООН та ЄС, а також реакцію глобальних лідерів на катастрофу, виокремлюючи їх заклики до посилення міжнародної співпраці в

сфері екологічної безпеки. Особлива увага приділялася впливу катастрофи на глобальні кліматичні зміни. Британські медіа аналізували, як затоплення великих територій та викиди шкідливих речовин можуть вплинути на мікроклімат регіону та призвести до зміни температурних режимів, що матиме далекосяжні наслідки для клімату в цілому. Статті часто містили думки кліматологів та екологів, які обговорювали потенційні стратегії мінімізації екологічної шкоди та забезпечення стійкості до подібних катастроф у майбутньому [82, 83].

Польські ЗМІ, включаючи *Gazeta Wyborcza* та *Polskie Radio*, звертали увагу на безпосередній вплив катастрофи на регіональну безпеку, особливо щодо прикордонних районів. Журналісти акцентували на потенційних екологічних та енергетичних ризиках для Польщі, оскільки зниження водного рівня в річках, що впадають у Чорне море, могло вплинути на водопостачання та енергетичні ресурси країни. Висвітлення також охоплювало політичні аспекти катастрофи, зокрема її вплив на українсько-польські відносини. Польські ЗМІ детально розглядали, як катастрофа може вплинути на співпрацю між країнами у сфері енергетики, враховуючи залежність Польщі від енергетичних ресурсів, які транзитом проходять через Україну. Обговорювалася і можливість посилення співпраці у гуманітарних та екологічних проектах, які б могли зміцнити регіональну безпеку та екологічну стійкість. Польські медіа також активно розміщували коментарі політиків та експертів, які обговорювали необхідність розвитку нових стратегій для забезпечення екологічної безпеки на регіональному рівні, особливо в контексті постійної політичної та військової напруженості в регіоні.

Українські ЗМІ, включаючи *Укрінформ* та *Громадське телебачення*, зосередили своє висвітлення на безпосередніх наслідках катастрофи на Каховській ГЕС для постраждалих районів, евакуації населення та наданні необхідної допомоги. Важливою особливістю їхнього підходу була наголошеність на гуманітарному аспекті катастрофи. Зокрема, репортажі часто містили інтерв'ю з місцевими жителями, які ділилися своїми історіями про

втрату домівок та вимушене переселення. Українські журналісти підкреслювали масштабність збитків для інфраструктури, зокрема руйнування доріг, мостів та комунікацій, що ускладнювало зусилля щодо евакуації та доставки гуманітарної допомоги. Освітлено було і збитки сільського господарства, затоплення полів та загибель худоби, що викликало тривогу щодо продовольчої безпеки регіону. Репортажі включали інформацію про роботу рятувальних команд, волонтерських організацій та міжнародну підтримку. Описувалася координація зусиль між урядом, міжнародними партнерами та некомерційними організаціями для надання термінової допомоги постраждалим, включно з медичним обслуговуванням, розподілом продовольства та забезпеченням тимчасового житла [84, 85].

Отже, аналіз медійного висвітлення катастрофи на Каховській ГЕС в різних країнах виявив низку ключових тенденцій, які характеризують глобальну реакцію на цю подію. Перш за все, незалежно від країни, медіа акцентували на гуманітарних аспектах катастрофи, звертаючи увагу на масштабні втрати та необхідність надання міжнародної допомоги постраждалим регіонам. Це підкреслює універсальне сприйняття катастрофи як трагедії, що вимагає колективної відповіді. Другою важливою тенденцією є вплив національних інтересів та політичного контексту на висвітлення події. У кожній країні медійне висвітлення формувалося з урахуванням внутрішньополітичних обговорень та міжнародних стратегій, що відображає глибоке переплетення внутрішніх та зовнішніх факторів у медійному дискурсі.

Також слід зазначити, що хоча усі медіа висвітлювали екологічні та економічні наслідки катастрофи, підходи та акценти значно варіювалися. ЗМІ в країнах, найбільш залежних від енергетичної безпеки та екологічної стабільності, як Німеччина та Польща, зосереджувалися на впливі події на енергетичні ринки та потенційні політичні реформи. У той час як українські ЗМІ більше фокусувалися на внутрішніх наслідках для країни та потребах відновлення.

2.4. Трагедія в місті Буча: порівняння репортажів та коментарів

Трагедія в Бучі, Україна, залишила глибокий слід у світовій свідомості, широко висвітлюючись у засобах масової інформації, особливо у Сполучених Штатах. Американські ЗМІ відіграли ключову роль у формуванні нарративу, громадської думки і, як наслідок, вплинули на політику США щодо конфлікту між Україною та Росією. Висвітлення трагедії в Бучі в американських ЗМІ здебільшого зосереджувалося на жахливих звітах про жертви серед цивільного населення та руйнування цього приміського населеного пункту під Києвом. Провідні телеканали та газети підкреслювали жорстокість звірств, часто вписуючи їх у ширший контекст порушень прав людини та воєнних злочинів. Зображення покинутих вулиць, встелених тілами цивільних осіб, були вражаючими і викликали сильну емоційну реакцію як у громадськості, так і у політиків [86-88].

Наратив в американських ЗМІ сильно схилився до проукраїнської позиції. У висвітленні подій часто з'являються інтерв'ю з українськими посадовцями та тими, хто вижив, які розповідають про російську військову агресію з перших вуст. Ці розповіді доповнюються візуальними свідченнями та супутниковими знімками, які підтверджують повідомлення про масові поховання та масштабні руйнування. Зображення цих подій часто збігається з ширшим західним наративом про відповідальність Росії за воєнні злочини – точкою зору, яка домінує в американському медійному дискурсі.

І навпаки, репрезентація російських поглядів в американських ЗМІ помітно відрізняється. Російські офіційні заяви та наративи, як правило, подаються для забезпечення контексту або контрасту, але часто зустрічаються зі скептицизмом. Висвітлення включає аналіз російської урядової пропаганди, дезінформаційних кампаній та політичних мотивів військових дій Росії в Україні. Таке дихотомічне зображення посилює наратив несправедливого агресора проти держави-жертви, спрощуючи складні геополітичні нюанси до більш зрозумілих для громадськості сегментів [86-88].

Вплив цього висвітлення у ЗМІ на громадську думку США був глибоким. Яскраві та безперервні репортажі з Бучі активізували громадські настрої, сприяючи зростанню проукраїнських симпатій серед американського населення. Цей зсув у громадській думці не залишився непоміченим американськими політиками. У відповідь на висвітлення у ЗМІ та громадські настрої уряд США збільшив дипломатичну та військову підтримку України, включаючи санкції проти Росії, фінансову допомогу та постачання зброї українським військам. Роль ЗМІ у висвітленні людських страждань і масштабів руйнувань зробила цю ситуацію центральною темою зовнішньої політики США у Східній Європі. Крім того, висвітлення подій американськими ЗМІ також вплинуло на реакцію міжнародної спільноти на конфлікт. Транслюючи детальні репортажі про події в Бучі та ширший український конфлікт, американські ЗМІ відіграли певну роль у формуванні міжнародного сприйняття та дій. Глобальна реакція, переважно на підтримку України і з критикою Росії, підкреслює силу ЗМІ у формулюванні міжнародних проблем.

Реакція ізраїльських ЗМІ на трагедію в Бучі є унікальним прикладом того, як національні інтереси та історичний досвід можуть впливати на висвітлення міжнародних подій. Складне геополітичне середовище Ізраїлю та його історичний досвід вирішення конфліктів і питань прав людини глибоко впливають на те, як ізраїльські ЗМІ висвітлюють міжнародні події, особливо ті, що пов'язані зі звинуваченнями у воєнних злочинах і стражданнями цивільного населення. Після трагедії в Бучі ізраїльські ЗМІ широко висвітлювали події, підкреслюючи жорстокість нападів і жертви серед цивільного населення. Haaretz, відома своєю ліберальною позицією, наголосила на гуманітарній катастрофі, проводячи паралелі між долею українців та історичними переслідуваннями, які викликають глибокий резонанс серед ізраїльської громадськості. Редакційні статті в газеті часто закликають до більш рішучих міжнародних дій для захисту цивільного населення та запобігання подальшим звірствам [89]. І навпаки, The Jerusalem Post, яка часто займає більш консервативну позицію, зосередилася на

геополітичних наслідках конфлікту в Україні, обговорюючи, як він може вплинути на дипломатичні відносини Ізраїлю з Росією та Україною [90]. Їхні репортажі, як правило, представляють більш збалансований погляд на російські та українські наративи, відображаючи делікатну позицію Ізраїлю між західними союзниками і російськими інтересами в Сирії та на Близькому Сході в цілому. В обох випадках редакційні статті та авторські колонки відображають глибоке занепокоєння зображеннями та історіями, що надходять з Бучі. Існує чіткий редакційний консенсус щодо того, що події в Бучі заслуговують на осуд, але в коментарях також простежується застереження щодо надмірного втручання в далекий конфлікт, зважаючи на власні виклики безпеці Ізраїлю.

На те як ізраїльські ЗМІ висвітлюють міжнародні інциденти, подібні до трагедії в Бучі, впливають кілька ключових факторів. По-перше, історичний досвід Ізраїлю, пов'язаний з війною, і його постійні проблеми з безпекою роблять ЗМІ та громадськість особливо чутливими до питань безпеки, суверенітету і міжнародного права. Ця чутливість часто призводить до співчутливого зображення інших країн, які стикаються з вторгненням або зовнішньою агресією. По-друге, складні відносини Ізраїлю з Росією, ключовим гравцем у регіоні, особливо в Сирії, де Ізраїль часто проводить військові операції, впливають на обережність у висвітленні та коментарях ЗМІ. Ізраїльські ЗМІ намагаються балансувати на тонкій межі між критикою дій Росії в Україні та збереженням дипломатичного нейтралітету, який не ставить під загрозу стратегічні інтереси Ізраїлю в його власних сусідніх конфліктах.

У Німеччині суспільні мовники, такі як ARD і ZDF, зобов'язані надавати всебічні та збалансовані новини, щоб гарантувати, що громадськість залишається добре поінформованою. Висвітлення подій на цих каналах часто містить широку довідкову інформацію про історію конфлікту та геополітичні ставки, що має на меті контекстуалізувати події в Бучі в рамках ширшого наративу європейської безпеки та міжнародного права. Приватні ЗМІ, такі як Der Spiegel і Die Welt, як правило, мають більшу свободу у вираженні редакційних поглядів і можуть відображати ширший спектр точок зору [91].

Їхнє висвітлення подій у Бучі іноді було більш сенсаційним, зосереджуючись на людських історіях і драматичних аспектах трагедії. Такий підхід може бути більш цікавим для аудиторії, але також несе в собі ризик надання переваги емоційному впливу над детальним аналізом. Незважаючи на ці відмінності, як державні, так і приватні ЗМІ зберігають критичну позицію щодо дій Росії в Україні, що відображає широкий консенсус у німецькій громадській та політичній думці проти вторгнення. Вони також критично аналізують реакцію Німеччини та Європи на кризу, обговорюючи моральні та політичні наслідки економічних санкцій і надання військової допомоги Україні [92].

Реакція німецької громадськості на трагедію в Бучі, як через державні, так і приватні засоби масової інформації, була шокована і сповнена гніву, змішаного з глибоким почуттям відповідальності. Графічні зображення та репортажі з Бучі спричинили широкі публічні дискусії про роль Німеччини у підтримці України, в яких обговорювалися всі питання – від посилення військової підтримки до управління кризовими ситуаціями з біженцями. Публічні дебати і статті в ЗМІ часто відображали критичний самоаналіз початкової обережної позиції Німеччини щодо постачання зброї в Україну. Також широко висвітлювалися демонстрації та громадські зібрання на підтримку України, що свідчить про сильні суспільні настрої на користь більш рішучих дій проти Росії.

Британські ЗМІ, відомі своєю активною пресою та широким спектром політичних поглядів, відреагували на трагедію в Бучі з особливою увагою та відчуттям моральної необхідності. Провідні британські ЗМІ, серед яких BBC, The Guardian, The Times та The Daily Telegraph, надали всебічне висвітлення, яке принесло суворі реалії конфлікту в британські вітальні [93-95].

BBC, як національний мовник, дотримувався збалансованого підходу, роблячи акцент на фактичних репортажах і глибокому аналізі. Її репортажі включали детальні звіти про ситуацію на місцях, інтерв'ю з експертами з міжнародного права та вичерпну інформацію про глобальну реакцію на події. The Guardian, з її лівою позицією, зосередилася на гуманітарних аспектах,

наголошуючи на стражданнях цивільного населення і моральних наслідках для Європи та міжнародної спільноти [93]. З іншого боку, *The Times* і *The Telegraph* активно обговорювали геополітичні наслідки та стратегічні інтереси Великої Британії в регіоні. Кожне з цих видань використовувало мультимедійні елементи, в тому числі жахливі зображення та відео з Бучі, які відіграли вирішальну роль у формуванні громадської думки. Використання таких потужних візуальних засобів підкреслило серйозність ситуації та допомогло донести до громадськості нагальну потребу в міжнародних діях [94, 95].

Британські ЗМІ висвітлювали події в Бучі здебільшого на тему міжнародного права та прав людини. Репортажі часто включали думки експертів щодо можливих воєнних злочинів і механізмів міжнародного правосуддя. Було зроблено спробу подати події в Бучі в контексті порушень Женевських конвенцій та відповідальності держав за міжнародним правом. Такий фокус свідчить про давню прихильність Великої Британії до прав людини та міжнародного порядку, заснованого на правилах. Британські ЗМІ використали трагедію, щоб нагадати громадськості та світу про необхідність дотримання міжнародних правових стандартів та відповідальність за їх порушення.

Роль британських ЗМІ у впливі на державну політику не можна недооцінювати, особливо в питаннях зовнішньої політики та гуманітарних криз. Інтенсивне висвітлення подій у Бучі чинило тиск на уряд Великої Британії, змушуючи його зайняти позицію і діяти рішуче. Повідомлення у ЗМІ висвітлювали потенційні ролі та обов'язки Великої Британії, сприяючи публічному дискурсу, який схилився до проактивної міжнародної позиції. У відповідь на суспільні настрої, що формувалися під впливом ЗМІ, уряд Великої Британії посилив свою риторику та дії проти Росії, запровадивши жорсткіші санкції та надавши додаткову військову допомогу Україні. Британські ЗМІ також відіграли ключову роль у формуванні дискусії щодо необхідності підтримки біженців з конфлікту, впливаючи на урядові рішення щодо політики надання притулку.

На медіа-ландшафт Польщі значною мірою впливає її географічна близькість до України, що надало висвітленню трагедії в Бучі гострого відчуття невідкладності та персоналізації. Польські ЗМІ, від найбільших мовників, таких як TVP (Telewizja Polska), до провідних газет, таких як Gazeta Wyborcza та Rzeczpospolita, надавали широкі та негайні репортажі про події, що розгортаються по той бік їхнього східного кордону [96-98]. Така близькість не лише сприяла швидкому висвітленню подій, але й уможливила більш глибокий підхід до розслідування, причому польські журналісти часто були серед перших міжнародних репортерів, які прибували на місце подій. Такий доступ з перших рук дозволив польським ЗМІ надавати детальні репортажі з місця подій, які включають розповіді очевидців і прямі включення з місця подій. Таке висвітлення допомогло намалювати яскраву картину звірств, завдяки чому вплив подій у Бучі відчутно відчувається по всій Польщі. Оперативність та інтенсивність репортажів допомогли польській громадськості усвідомити реальність конфлікту та посилили почуття солідарності з українським народом.

Роль польських ЗМІ у формуванні громадської думки щодо трагедії під Бучею та ширшого українського конфлікту є значною. Постійне та співчутливе висвітлення подій призвело до сильного громадського резонансу, а опитування показали, що поляки в переважній більшості підтримують українську справу. Це відображається не лише у готовності громадськості допомагати біженцям, але й у широкій підтримці рішучої позиції польського уряду щодо Росії. Крім того, засоби масової інформації також вплинули на думку щодо міжнародної політики та ролі Польщі в НАТО і Європейському Союзі. Дискусії в пресі про те, як Польща повинна реагувати на кризу і яку підтримку вона повинна запропонувати Україні, призвели до того, що громадяни стали більш поінформованими та активними, готовими підтримати рішучі дипломатичні та військові дії проти Росії.

В Україні відмінність між національними та місцевими ЗМІ часто впливає на обсяг та перспективу висвітлення подій. Загальнонаціональні ЗМІ,

такі як Українська правда, Громадське телебачення та інші, широко висвітлюють як внутрішні наслідки подій у Бучі, так і їхній міжнародний резонанс. Ці ЗМІ відіграли вирішальну роль у поширенні інформації по всій країні, інформуючи населення про поточні події війни та конкретні інциденти в Бучі. З іншого боку, місцеві ЗМІ часто надають більш детальний, специфічний для громади контент. У випадку з Бучею місцеві ЗМІ відіграли ключову роль у документуванні безпосереднього впливу трагедії на громаду, пропонуючи детальну картину, що включає особисті історії та реакцію місцевої громади. Ці репортажі часто мають гострий, особистий відтінок, який підкреслює прямі людські жертви конфлікту, роблячи історії більш близькими та зрозумілими українській аудиторії [99].

У контексті трагедії в Бучі незалежні ЗМІ відіграли ключову роль у документуванні та підданні сумніву як негайних, так і більш широких системних заходів реагування з боку уряду, забезпечуючи збалансовану перспективу, що включає критичний аналіз та висвітлення сфер, які потребують вдосконалення. Ці ЗМІ часто пропонують більш глибокі розслідування того, що сталося в Бучі, в тому числі потенційних упущень або затримок у реагуванні, таким чином сприяючи більш тонкому розумінню події.

Отже, висвітлення трагедії в Бучі міжнародними ЗМІ дає змогу побачити складний взаємозв'язок національних поглядів, упереджень та ролі медіа в різних країнах. Висвітлення подій у Сполучених Штатах здебільшого зосереджене на геополітичних наслідках і моральному обуренні з приводу звірств. Значна увага приділяється правам людини та міжнародному праву, а медійні наративи часто представляють США як лідера у глобальній відповіді на російську агресію. Висвітлення подій в Ізраїлі відображає складні геополітичні міркування країни, включно з її відносинами з Росією та Україною. Хоча ЗМІ також зосереджуються на порушеннях прав людини, помітна обережність у збереженні збалансованого погляду, що, ймовірно, зумовлено стратегічними інтересами Ізраїлю в регіоні. У Німеччині ЗМІ історично чутливі до питань війни та прав людини через минуле країни.

Висвітлення подій у Бучі було широким, з сильним акцентом на відповідальності європейських країн і необхідності єдиної відповіді ЄС на російську агресію.

Британські ЗМІ активно засуджували звірства, наголошуючи на необхідності сильної міжнародної позиції та відповідальності за воєнні злочини. Британські ЗМІ також відіграли значну роль у впливі на урядову політику, зокрема, щодо санкцій та військової підтримки України. Враховуючи близькість Польщі до України, польські ЗМІ мають унікальну місцеву перспективу, яка включає широке висвітлення кризи біженців та гуманітарних зусиль. Наратив глибоко співчуває українській справі, відображаючи як історичні зв'язки, так і безпосередні національні інтереси.

2.5. Суд над Путіним: висвітлення та реакція ЗМІ

Американський медіа-ландшафт відзначається плюралізмом і значним впливом великих новинних агентств, таких як CNN і The New York Times, які часто задають тон національному дискурсу. Ключові теми у висвітленні судового процесу над Путіним в американських ЗМІ переважно обертаються навколо питань правосуддя, міжнародного права та геополітичних наслідків переслідування чинного світового лідера. Наприклад, CNN послідовно розглядає судовий процес у контексті зовнішньої політики США, підкреслюючи його наслідки для майбутніх відносин між США і Росією та вплив на глобальну геополітичну стабільність. У репортажах часто з'являються експертні аналізи з міжнародного права та виступи колишніх дипломатів і юристів, які обговорюють ширші наслідки притягнення до відповідальності потужного світового лідера. Підхід CNN, як правило, ґрунтується на фактах та аналітиці, забезпечуючи широкий погляд на наслідки судового процесу за межами судової зали [100]. Аналогічно, The New York Times пропонує глибокі журналістські розслідування, які досліджують не лише перебіг судового процесу, але й його історичний та політичний контекст. The Times має схильність пов'язувати поточні події з історичними

прецедентами, пропонуючи читачам всебічне розуміння значення судового процесу. Їхні статті часто містять детальний опис звинувачень проти Путіна, правових проблем, з якими стикаються прокурори, і потенційних результатів судового процесу [101].

Реакція громадськості в США, відображена у ЗМІ, видається розділеною: одні вважають судовий процес необхідним кроком до притягнення авторитарних лідерів до відповідальності, а інші висловлюють скептицизм щодо мотивів судового процесу та його потенціалу для загострення напруженості у відносинах з Росією. Урядова реакція, яку висвітлюють американські ЗМІ, включає в себе заяви чиновників Білого дому, лідерів Конгресу та різних урядових відомств. Ці реакції часто є обережними, оскільки зважують важливість підтримки міжнародного права з ризиком зіпсувати відносини з Росією. ЗМІ висвітлюють прес-конференції, інтерв'ю з політиками та офіційні заяви, які разом показують, що уряд обережно обходить складні питання, що стоять на кону.

Ключові теми ізраїльського висвітлення судового процесу над Путіним часто зосереджені на наслідках для ізраїльсько-російських відносин, статусі російських євреїв і ширших геополітичних зрушеннях, які можуть виникнути в результаті такої знакової судової події. Наприклад, Haaretz, відома своєю ліберальною позицією, зазвичай надає критичний аналіз міжнародних відносин, акцентуючи увагу на правах людини та міжнародному праві. Видання Haaretz може досліджувати юридичні прецеденти судового процесу, проводити паралелі з іншими міжнародними справами та обговорювати наслідки для глобального управління та верховенства права. Газета часто публікує авторські статті та редакційні коментарі, які закликають до збалансованого підходу у зовнішній політиці, застерігаючи від нанесення шкоди делікатним дипломатичним відносинам з Росією [102]. І навпаки, The Jerusalem Post, яка загалом дотримується консервативної лінії, часто підкреслює наслідки судового процесу для безпеки. Видання може зосередитися на тому, як судовий процес впливає на ізраїльських емігрантів у

Росії або змінює динаміку військового втручання в Сирії. Нерідко Post публікує статті колишніх дипломатів або експертів з питань безпеки, які обговорюють стратегічні розрахунки, які Ізраїль повинен враховувати під час і після судового процесу [103].

Реакція громадськості в Ізраїлі на судовий процес, опосередкована цими та іншими ЗМІ, є різноманітною. Часто відбуваються активні дебати на платформах соціальних мереж, у листах до редакторів і в розділах онлайн-коментарів. Дискусії часто точаться навколо потенційних ризиків і переваг судового процесу для Ізраїлю, що відображає суспільство, яке дуже зацікавлене в його дипломатії та безпеці і має власну думку з цього приводу. Реакція уряду, висвітлена в ЗМІ, включає обережні офіційні заяви, спрямовані на збереження балансу між підтримкою міжнародних правових норм і захистом відносин з Росією. У ЗМІ часто цитують ізраїльських чиновників, які підкреслюють важливість стабільних відносин з Росією, особливо в контексті співпраці у сфері безпеки на Близькому Сході. Ця обережна позиція, як правило, супроводжується аналізом політичних коментаторів у ЗМІ, які розбирають кожен нюанс офіційних заяв, щоб оцінити можливі зміни у зовнішній політиці.

Ключові теми у висвітленні процесу над Путіним у німецьких ЗМІ часто стосуються правових і моральних аспектів міжнародного правосуддя, стабільності міжнародних відносин і ролі Європи у глобальному управлінні. Особлива увага приділяється наслідкам для німецько-російських відносин – темі, що має важливе значення з огляду на залежність Німеччини від російських енергоносіїв і складну історію відносин між двома країнами. Крім того, висвітлення часто заглиблюється в ширший контекст європейської безпеки, особливо у світлі стратегічних маневрів Росії у Східній Європі та країнах Балтії.

Der Spiegel, журнал, відомий своїми журналістськими розслідуваннями, зазвичай пропонує широке висвітлення судового процесу над Путіним з експертними думками, аналітичними матеріалами та детальними звітами про

перебіг процесу. Журнал може досліджувати юридичні проблеми переслідування чинного президента, міжнародну правову базу та потенційні прецеденти, які може створити судовий процес. *Der Spiegel*, ймовірно, буде критично аналізувати геополітичні наслідки, ретельно вивчаючи, як цей судовий процес може змінити міжнародне право та його застосування до світових лідерів [104]. *Die Zeit*, з іншого боку, відома своїми інтелектуальними та всебічними репортажами, може запропонувати більш філософський та етичний погляд на судовий процес. У *Die Zeit* можна було б обговорити моральні зобов'язання держав підтримувати міжнародне право та етичні міркування, пов'язані з судовим процесом такого масштабу. Це видання може також запропонувати ширшу соціально-політичну перспективу, пов'язавши судовий процес з поточною дискусією в Німеччині про її роль і відповідальність у міжнародних справах, зокрема, у відстоюванні міжнародного порядку, заснованого на правилах [105].

Реакція громадськості в Німеччині, яка відображається у ЗМІ, зазвичай є багатогранною. Німецьке суспільство, як правило, бере активну участь у політичних дискусіях, особливо тих, що стосуються етичних питань і міжнародних відносин. ЗМІ можуть висвітлювати публічні форуми, дебати та публіцистичні статті, які висвітлюють різноманітні точки зору в Німеччині щодо ефективності та справедливості міжнародного правосуддя. Соціальні мережі та онлайн-дискусії також відіграють важливу роль у формуванні та відображенні громадської думки, оскільки багато громадян беруть активну участь у дебатах та обмінюються інформацією. Реакція уряду Німеччини, яку висвітлюють ЗМІ, часто є обережною і виваженою. Німецький уряд, пам'ятаючи про свої дипломатичні відносини та міжнародний статус, прагне збалансувати свою відданість міжнародному праву з прагматичними реаліями геополітики. Висвітлення у ЗМІ часто включає заяви німецьких посадовців, дипломатичне листування та політичні аналізи, які окреслюють позицію Німеччини щодо судового процесу. Вони часто супроводжуються коментарями політичних аналітиків та експертів, які інтерпретують ці кроки та

розмірковують про їхні довгострокові наслідки для німецької зовнішньої політики.

Ключовою темою у висвітленні процесу над Путіним британськими ЗМІ є акцент на верховенстві права та принципах міжнародного правосуддя. Це відповідає давній традиції легалізму Британії та її активній ролі в міжнародних правових системах. У медіа-дискусіях часто обговорюються правові підстави судового процесу, задіяні міжнародні закони та прецеденти, які він може створити для майбутніх міжнародних судових процесів.

ВВС, з її мандатом на неупередженість, зазвичай пропонує збалансований погляд, надаючи ретельну інформацію про геополітичний контекст судового процесу. Висвітлення може включати детальні пояснення звинувачень проти Путіна, правову базу, яку використовують міжнародні суди, та експертні висновки з обох сторін суперечки. Підхід ВВС зазвичай поєднує відеорепортажі від кореспондентів з різних країн, посилюючи наратив глобальними перспективами та реакцією на місцях [106]. The Guardian, відома своєю ліберальною позицією, часто зосереджується на наслідках судового процесу для прав людини та моральному обов'язку націй притягати лідерів до відповідальності. Це можуть бути журналістські розслідування, які заглиблюються в деталі звинувачень проти Путіна, інтерв'ю з правозахисниками та публіцистичні статті, які закликають до суворого дотримання міжнародних законів. Статті The Guardian, ймовірно, підкреслюватимуть важливість судового процесу в контексті просування глобального правосуддя і стримування майбутніх актів агресії з боку лідерів держав [107].

Реакція громадськості у Великій Британії, відображена в засобах масової інформації, має тенденцію бути різноманітною, зі значною активністю на платформах соціальних мереж, онлайн-форумах та відповідями на статті в ЗМІ. Британська громадськість загалом добре поінформована і має власну думку щодо міжнародних справ, що призводить до жвавих дискусій про наслідки судового процесу для міжнародної дипломатії та моральної

відповідальності націй. Реакція уряду, висвітлена в британських ЗМІ, часто демонструє ретельну дипломатичну виваженість. Позиція уряду, як правило, висвітлюється таким чином, щоб підкреслити підтримку Великою Британією міжнародного права, а також врахувати ширші наслідки для двосторонніх відносин з Росією та іншими залученими країнами.

Gazeta Wyborcza, одна з провідних польських газет, відома своєю критичною позицією щодо уряду, часто висвітлює правові та етичні аспекти судового процесу. Висвітлення може включати детальний аналіз звинувачень проти Путіна, міжнародних правових механізмів, що працюють, та коментарі щодо глобальної реакції. Gazeta Wyborcza, як правило, подає судовий процес у контексті правосуддя за історичні злочини, пов'язуючи його з ширшими темами міжнародної відповідальності та верховенства права [99]. З іншого боку, Polsat News, найбільша телевізійна мережа, забезпечує широке висвітлення, яке включає інтерв'ю з дипломатами, експертами з питань безпеки та політиками. Вони, швидше за все, зосереджуватимуться на безпосередніх наслідках для Польщі, обговорюючи сценарії, пов'язані з політикою безпеки, роллю НАТО в регіоні і офіційною позицією польського уряду. Репортажі Polsat, як правило, поєднують студійні дискусії та прямі включення з метою донесення до аудиторії всебічної картини подій [108].

Реакція польської громадськості, відображена у ЗМІ, як правило, демонструє високий рівень залучення до майбутнього судового процесу. Польська громадськість загалом добре поінформована і має тверду позицію щодо міжнародних справ, особливо тих, що стосуються Росії. Реакція уряду, яка широко висвітлюється в польських ЗМІ, зазвичай демонструє складне поєднання дипломатичної обережності та відвертих коментарів, що відображає стратегічну потребу Польщі збалансувати свої нагальні проблеми безпеки з більш широкими міжнародними відносинами. Офіційні заяви ретельно аналізуються ЗМІ, а експерти аналізують потенційні зміни у зовнішній політиці та стратегіях безпеки.

Головні теми у висвітленні судового процесу над Путіним в українських ЗМІ, як правило, стосуються правосуддя, суверенітету та національної цілісності. Особлива увага приділяється наслідкам судового процесу для територіальних суперечок України, міжнародного визнання її кордонів та майбутніх відносин з Росією. Українські ЗМІ часто досліджують потенціал судового процесу для створення правових прецедентів щодо міжнародної агресії та порушення національного суверенітету.

Українська правда, відома своїми журналістськими розслідуваннями та критичною позицією щодо російської політики, ймовірно, висвітлюватиме судовий процес з акцентом на юридичних аспектах та доказах, представлених проти Путіна. Висвітлення може включати детальні звіти про перебіг процесу, експертний аналіз задіяних міжнародних законів та потенційних результатів судового розгляду. «Українська правда» також зосередиться на наслідках для України, зокрема на тому, як судовий процес може вплинути на зони конфліктів, що тривають, і на міжнародну підтримку українського суверенітету [109].

Реакція громадськості в Україні, що відображається у висвітленні в ЗМІ, часто є пристрасною і глибоко заангажованою. Серед населення існує загальний консенсус щодо важливості судового процесу для утвердження позиції України на міжнародній арені та для пошуку справедливості за будь-які правопорушення. Реакція уряду, яка широко висвітлюється в українських ЗМІ, зазвичай демонструє сильну офіційну позицію на підтримку судового процесу. Позиція українського уряду, як повідомляється, часто полягає у твердій підтримці міжнародних правових процесів, які обіцяють притягнути агресорів до відповідальності.

Отже, американські ЗМІ, зосереджені на геополітичних наслідках і міжнародному праві, зазвичай висвітлюють судовий процес через призму глобальної стабільності та зовнішньополітичних інтересів США. І навпаки, ізраїльські ЗМІ заглиблюються в наслідки для регіональної безпеки, підкреслюючи, як судовий процес впливає на ізраїльсько-російські відносини,

зокрема, на військову співпрацю в сусідніх регіонах. Німецькі ЗМІ, як правило, акцентують увагу на правових прецедентах та етичних міркуваннях, що відображає тверду прихильність Німеччини до міжнародного права та її складні історичні та сучасні енергетичні зв'язки з Росією. Британські ЗМІ, занурені в традиції легалізму та міжнародної дипломатії, розглядають наслідки судового процесу для міжнародного правосуддя та роль Великої Британії в ньому. Польські ЗМІ, зважаючи на близькість та історичну напруженість у відносинах з Росією, зосереджуються на національній безпеці та регіональній стабільності, висловлюючи жвавий інтерес до того, як судовий процес впливає на східноєвропейську геополітику. Українські ЗМІ, зі зрозумілих причин, висвітлюють судовий процес з акцентом на національному суверенітеті та правосудді, відображаючи гострі наслідки російських дій для України.

РОЗДІЛ 3. КОМПАРАТИВНИЙ АНАЛІЗ МЕТОДІВ РОБОТИ ЖОВТОЇ ПРЕСИ У ЗАХІДНИХ ТА УКРАЇНСЬКИХ ЗМІ НА ПРИКЛАДІ ВИСВІТЛЕННЯ ВІЙНИ В УКРАЇНІ

3.1. Методологічні основи порівняльного аналізу жовтої преси

В основі методології лежить визначення конкретних критеріїв та індикаторів для аналізу медіа-контенту. Ці критерії включають характер заголовків, частоту використання сенсаційної мови, точність фактів, використання зображень та наявність упередженості – політичної чи іншої.

Методологія порівняльного аналізу жовтої преси має на меті оцінити та зрозуміти характеристики, якості та вплив цього унікального виду медіа. Для забезпечення об'єктивності та глибини аналізу необхідно використовувати чітко визначені методологічні підходи [110]. Почати варто з огляду основних методологічних підходів, які застосовуються у медіадослідженнях. Це включає кількісні методи, які дозволяють аналізувати великі обсяги даних через статистичні операції, та якісні методи, які зосереджуються на глибшому розумінні контенту і його контексту. Кількісні методи часто використовуються для аналізу частоти певних тем або слів у статтях, що дозволяє виявити популярні теми та наголоси в засобах жовтої преси. Якісний аналіз же може допомогти зрозуміти, яким чином подаються новини, яка мова та стилістика використовуються, і як це впливає на сприйняття аудиторією [111].

Важливим аспектом є вибір методів для аналізу саме жовтої преси. Особлива увага приділяється змістовному аналізу, що дозволяє систематизувати та інтерпретувати зміст медіатекстів у спосіб, який відображає їх соціальні та культурні контексти. Змістовний аналіз може бути доповнений дискурсивним аналізом, щоб розкрити приховані значення та ідеології, які передаються через текст. Також важливим є фреймінг-аналіз, який досліджує, як медіа структурують і представляють інформацію, особливо у контексті впливу на громадську думку [112].

Критерії порівняння та оцінки змісту в жовтій пресі повинні включати різні аспекти. По-перше, це тематична релевантність, яка відображає актуальність і значимість обраних тем для суспільства. По-друге, об'єктивність і збалансованість подачі матеріалу, що вимірюється через аналіз наявності різних точок зору та критичного підходу до джерел інформації. Також важливими є новизна і оригінальність змісту, що вказує на креативність та інноваційний підхід у подачі матеріалів. Залученість аудиторії та її реакції також є значущими показниками для оцінки впливу жовтої преси на суспільство. Завдяки цим методам та критеріям порівняльний аналіз дозволяє не тільки краще зрозуміти, як жовта преса формує публічний дискурс, але й оцінити її вплив на культурні та соціальні процеси в суспільстві. Такий підхід сприяє більшій прозорості та відповідальності медіа, що є особливо важливим у часи, коли інформація має великий вплив на громадську думку та політичні процеси [112].

Для забезпечення всебічного аналізу вибірка охоплює широкий спектр таблоїдних видань зі Сполучених Штатів, Ізраїлю, Німеччини, України, Великої Британії та Польщі. Ці країни були обрані з огляду на їхнє різноманітне геополітичне становище та різний рівень залученості й зацікавленості в українському конфлікті. У кожній країні були відібрані провідні таблоїдні видання, відомі своїми широкими тиражами та впливом на громадську думку. Вибірка включає як друковані, так і цифрові медіа-платформи, щоб врахувати широкий спектр звичок медіа-споживання.

Отже, порівняльний аналіз жовтої преси використовує комплексний підхід, що об'єднує кількісні та якісні методи для глибокого розуміння медійного контенту та його впливу на суспільство. Змістовний, дискурсивний, і фреймінг-аналіз дозволяють розкрити не тільки поверхневі характеристики текстів, але й глибші значення та ідеології, що формують громадську думку. Критерії порівняння та оцінки змісту, такі як тематична релевантність, об'єктивність, новизна, та залученість аудиторії, надають можливість оцінювати якість журналістської роботи та її вплив на читачів. Ця методологія

не тільки підвищує розуміння специфіки жовтої преси, але й сприяє розвитку медіаграмотності, забезпечуючи засоби для критичного аналізу та оцінки медіа контенту. Результати таких досліджень можуть слугувати основою для подальших наукових робіт, а також допомагають медіа-професіоналам вдосконалювати свої практики з огляду на етичні норми та суспільні очікування.

3.2. Особливості підходів до висвітлення скандальних моментів в західних ЗМІ

Американські таблоїди відомі своїм сенсаційним підходом до висвітлення новин, часто підкреслюючи драматичні елементи війни в Україні, щоб привернути увагу читачів. Заголовки, як правило, містять сильні, емоційні формулювання, покликані викликати негайну емоційну реакцію. Висвітлення часто зосереджується на глобальних наслідках конфлікту, з помітним акцентом на американській зовнішній політиці та військовому втручанні. Аналіз виявляє повторювану тему героїзму та лиходійства, подаючи конфлікт у термінах добра і зла – стиль оповіді, який спрощує складну геополітичну динаміку до більш зрозумілого для американської аудиторії формату. Перевірка фактів варіюється: деякі авторитетні таблоїди підтримують рівень журналістської доброчесності, тоді як інші надають перевагу сенсаційності, а не точності фактів.

Ізраїльські таблоїди висвітлюють український конфлікт під унікальним кутом зору, часто пов'язуючи події з ізраїльськими інтересами та міркуваннями безпеки. У наративі часто проводяться паралелі між боротьбою України та проблемами безпеки Ізраїлю. Висвітлення, як правило, підкреслює гуманітарний аспект, зокрема, вплив на цивільне населення та кризу біженців, що резонує з історичним досвідом ізраїльської громадськості. Хоча репортажі є яскравими і цікавими, зберігається ретельний баланс між сенсаційними повідомленнями і дотриманням фактичних деталей, що відображає складну

позицію Ізраїлю щодо міжнародних справ і чутливість його ЗМІ до геополітичних нюансів.

Німецькі таблоїди часто висвітлюють українську війну у більш стриманій формі сенсаційності, більше дотримуючись європейських журналістських стандартів. Однак таблоїди все ще вдаються до певного рівня сенсаційності, особливо коли обговорюють роль Росії в конфлікті. Німецькі таблоїди часто використовують моральне обрамлення, зображуючи війну як випробування європейських цінностей зовнішньою агресією. Цей наратив переплітається з дискусіями про наслідки для європейської єдності та безпеки, що має на меті залучити читацьку аудиторію, яка особливо уважно стежить за європейським політичним кліматом. Репортажі, як правило, ґрунтуються на фактах, з чітким намаганням перевірити інформацію перед публікацією, хоча потяг до сенсацій іноді призводить до перебільшеного зображення ескалації конфлікту.

В Україні таблоїди висвітлюють події з яскраво вираженим націоналістичним забарвленням, з чітким акцентом на згуртуванні громадської підтримки національної справи. Наратив дуже емоційний, часто з особистими історіями героїзму, трагедії та стійкості. Заголовки написані так, щоб викликати сильні патріотичні почуття, а статті часто містять заклики до дії, наприклад, підтримати військо або взяти участь у заходах національної солідарності. Хоча такий підхід слугує об'єднанню населення, він часто відбувається за рахунок висвітлення нюансів, а деякі таблоїди розмивають межі між думкою та фактами.

Британські таблоїди відомі своїм агресивним стилем журналістики, і їхнє висвітлення українського конфлікту не є винятком. Репортажі є надзвичайно сенсаційними, зі сміливими заголовками та драматичними зображеннями, покликаними привернути увагу. Наратив часто зосереджується на геополітичній драмі, з гострим інтересом до впливу конфлікту на міжнародні відносини та глобальну безпеку. Британські таблоїди також схильні зосереджуватися на індивідуальних історіях страждань і героїзму,

надаючи конфлікту людський ракурс, що апелює до емоцій читацької аудиторії. Незважаючи на сенсаційний стиль, докладаються значні зусилля для надання фактичної інформації, хоча форма подачі історій іноді може призвести до упередженої інтерпретації.

Польські таблоїди демонструють глибоку стурбованість регіональною стабільністю, враховуючи близькість Польщі до України. Висвітлення подій відбувається в основному на місцевому рівні, з акцентом на наслідки війни для Польщі, зокрема, на ризики для безпеки та приплив біженців. Стиль викладу підкреслює солідарність з Україною, що відображає прихильну позицію Польщі до свого сусіда. Польські таблоїди, незважаючи на сенсаційність, часто зосереджуються на практичній інформації, такій як безпека кордонів та гуманітарна допомога, надаючи своїм сенсаційним матеріалам сервісного характеру. Точність фактів у польських таблоїдах, як правило, висока, особливо щодо локальних наслідків конфлікту, які безпосередньо стосуються їхньої читацької аудиторії.

Американські та британські таблоїди поділяють яскраво виражену схильність до емоційної заангажованості, часто використовуючи яскраву, сенсаційну мову, щоб привернути й утримати читацький інтерес. Цей стиль характеризується драматичним зображенням конфліктів, акцентом на людських стражданнях, героїзмі та очорненні уявних супротивників. Ці наративні прийоми є не просто стилістичним вибором, вони глибоко вкорінені в медіакультурі обох народів, відображаючи ширшу тенденцію до розважальності у висвітленні новин. Метою часто є викликати сильну емоційну реакцію – обурення, співчуття чи страх, – що може збільшити читацьку аудиторію, але іноді за рахунок нюансів у висвітленні подій.

На противагу цьому, ізраїльські та німецькі таблоїди, хоча й не зовсім позбавлені сенсаційності, мають тенденцію включати у свої репортажі більше геополітичних нюансів. Ізраїльські таблоїди, наприклад, часто пов'язують події в Україні з проблемами власної безпеки Ізраїлю, тим самим контекстуалізуючи конфлікт у термінах, що резонують з місцевими

історичними та політичними реаліями. Німецькі таблоїди, які більше дотримуються європейських журналістських стандартів, намагаються збалансувати сенсаційні репортажі з аналітичною глибиною, пропонуючи погляди на те, як конфлікт впливає на політику ЄС та зовнішню політику Німеччини.

Тематичний фокус таблоїдів також суттєво відрізняється. Українські та польські таблоїди, зважаючи на їхню географічну та політичну близькість до конфлікту, є помітно націоналістичними та локально орієнтованими. Українські таблоїди, зокрема, глибоко занурені в національну боротьбу, часто слугуючи платформами для національної солідарності та мобілізації. Їхні матеріали рясніють місцевими історіями про негаразди та стійкість, спрямованими на зміцнення національного духу та єдності. Польські таблоїди також зосереджуються на регіональних наслідках війни, таких як загрози безпеці та гуманітарні аспекти напливу біженців, які безпосередньо впливають на місцеве населення.

Роль таблоїдів у цих різноманітних контекстах підкреслює важливу подвійну функцію: увічнення стереотипів і поширення важливої інформації. У країнах, де переважає емоційна заангажованість, як, наприклад, в американському та британському контекстах, існує вищий ризик увічнення стереотипів – особливо щодо ворога чи "іншого". Такі наративи можуть спростити складні міжнародні питання до бінарних історій про добро і зло, що може не дати громадськості розуміння, необхідного для усвідомлення повного обсягу геополітичної динаміки. І навпаки, в умовах, коли таблоїди підтримують баланс між сенсаційністю та інформативністю, як це відбувається в ізраїльських та німецьких ЗМІ, існує більший потенціал для ефективного інформування громадської думки. Таким виданням вдається залучати свою читацьку аудиторію, водночас надаючи більш збалансований погляд на наслідки конфлікту, тим самим сприяючи формуванню більш поінформованого громадського дискурсу.

Вплив таблоїдів на суспільне сприйняття не можна недооцінювати. Надаючи пріоритет сенсаційності та емоційності, таблоїди створюють версію реальності, яка може суттєво викривити суспільне розуміння конфлікту. Американські та британські таблоїди, наприклад, часто використовують драматичні наративи, які спрощують складні геополітичні питання до дихотомії добра і зла. Це не лише привертає увагу аудиторії, але й прищеплює спрощену, часто упереджену точку зору на конфлікт. Таке зображення може призвести до дезінформації громадськості, коли нюанси міжнародної політики затьмарюються легше засвоюваними, але оманливими сюжетними лініями.

У таких країнах, як Ізраїль і Німеччина, де таблоїди балансують між сенсаційним контентом і геополітичним аналізом, вплив на суспільне сприйняття є нюансованим. Ці ЗМІ поєднують цікавий контент, але при цьому поважають складність питань, що розглядаються, пропонуючи більш збалансовану точку зору, яка інформує, а не просто розважає. Такий підхід може посилити суспільний дискурс, сприяючи формуванню більш поінформованої та критично налаштованої аудиторії, здатної розуміти та обговорювати ширші наслідки міжнародних конфліктів.

Інтенсивний націоналізм, що спостерігається в українських таблоїдах, відображає ще один аспект впливу ЗМІ. Згуртовуючи громадськість навколо національних питань і зображуючи конфлікт через високопатріотичну призму, ці ЗМІ зміцнюють національну солідарність. Однак це часто відбувається за рахунок критичної об'єктивності, що потенційно посилює національні упередження та жорстке ставлення громадськості до протилежних точок зору.

Жовта журналістика історично відіграла значну роль у формуванні громадської думки під час конфліктів. Наприклад, емоційна мова та переконливі образи, які використовують американські та британські таблоїди, створюють візуальний зв'язок з подіями, впливаючи на суспільні емоції та думки ефективніше, ніж фактографічні репортажі. Такий стиль висвітлення подій може посилити суспільні настрої і вплинути на громадську думку, потенційно впливаючи на національні та міжнародні політичні рішення. На

противагу цьому, виважений підхід німецьких таблоїдів, який поєднує фактичні репортажі з ретельним висвітленням емоційних аспектів конфлікту, пропонує іншу модель. Ця модель спрямована на інформування та залучення, не вдаючись до відвертої сенсаційності, і є зразком відповідальної журналістики, яка поважає потребу аудиторії як в інформації, так і в залученні.

Роль "жовтої журналістики" в укоріненні стереотипів і упереджень очевидна у висвітленні подій в усіх регіонах. Вибираючи, які аспекти конфлікту висвітлювати, таблоїди відіграють активну роль у формуванні нарративу відповідно до конкретного національного порядку денного. В Україні акцент на національному героїзмі та стійкості слугує зміцненню морального духу та єдності, але може також приховувати необхідну критику національної політики чи стратегій. У Польщі практичні проблеми, висвітлені в таблоїдах, відображають і посилюють національні пріоритети щодо безпеки та гуманітарного реагування.

Отже, порівняльний аналіз висвітлення подій у таблоїдах США, Ізраїлю, Німеччини, України, Великої Британії та Польщі висвітлив значну роль, яку сенсаційність та національні упередження відіграють у формуванні громадської думки під час війни в Україні. Це дослідження дозволило глибше зрозуміти, як таблоїди маніпулюють емоційною заангажованістю, використовують стилі викладу та акцентують увагу на певних тематичних елементах, щоб впливати на громадську думку.

На основі порівняльного аналізу ми зробили ключові висновки:

1. Емоційні та сенсаційні репортажі: таблоїди у Сполучених Штатах і Великій Британії переважно використовують сенсації та емоційні нарративи для залучення читачів, часто на шкоду розумінню нюансів.

2. Збалансований аналіз: ізраїльські та німецькі таблоїди, як правило, подають більш збалансовані матеріали, поєднуючи цікаві розповіді з геополітичним аналізом, що забезпечує читачам більш поінформовану точку зору.

3. Націоналістичний фокус: українські таблоїди є дуже націоналістичними, зосереджуючись на пропагуванні єдності та стійкості, тоді як польські таблоїди наголошують на практичних проблемах, таких як регіональна стабільність та криза біженців.

4. Вплив на громадську думку: те, як конфлікти зображуються в ЗМІ, може суттєво впливати на громадське сприйняття, потенційно формуючи національні та міжнародні політичні дискусії та рішення.

5. Роль ЗМІ в конфлікті: ЗМІ не лише відображають, але й активно конструюють соціальну реальність конфлікту через обрані ними наративи, фрейми та акценти.

Таким чином, хоча таблоїдні ЗМІ відіграють вирішальну роль в інформуванні громадськості та формуванні громадської думки, їхній підхід до висвітлення конфліктів потребує ретельного аналізу, щоб уникнути пасток сенсаційності. Дотримуючись вищих стандартів журналістської етики і прагнучи до збалансованого та етичного висвітлення подій, працівники ЗМІ можуть зробити значний внесок у формування більш поінформованого і вдумливого суспільного дискурсу.

3.3. Специфіка роботи українських ЗМІ у контексті жовтої преси

Жовта преса в Україні, як і у багатьох інших країнах, завжди була предметом гострих дискусій та критики, особливо з огляду на її вплив на громадську думку. Відома своїм сенсаційним підходом до новин та часто необ'єктивним поданням інформації, жовта преса часто прагне привернути увагу аудиторії за рахунок емоційної реакції, ніж надання перевірених фактів. Цей вид журналістики може істотно впливати на формування суспільних стереотипів та маніпуляцію громадською думкою, особливо в умовах кризи або конфлікту.

Типовими прикладами жовтої преси в Україні є публікації, які акцентують увагу на скандальних чи провокаційних аспектах життя публічних осіб, надаючи велику увагу деталям особистого життя, часто використовуючи

непідтверджену інформацію або відверті вигадки. Також жовта преса може надмірно фокусуватися на катастрофах або нещасних випадках, вибірково подаючи факти таким чином, щоб викликати шок, обурення чи співчуття. Вплив жовтої преси на формування стереотипів важко переоцінити. Завдяки масовому розповсюдженню сенсаційних новин, жовта преса може формувати негативне ставлення до певних груп людей, професій або національностей. Наприклад, через непрофесійне висвітлення подій на сході України, засоби масової інформації можуть сприяти формуванню спрощених і негативних образів учасників конфлікту, що не відображає реальної складності ситуації.

Маніпуляція громадською думкою за допомогою жовтої преси виявляється не тільки в створенні стереотипів, але й у спрямуванні громадської уваги на певні теми, одночасно відволікаючи її від інших, більш важливих питань. Наприклад, сенсаційні новини про злочинність або скандали в політиці можуть бути використані для того, щоб відвернути увагу від критичного аналізу урядових рішень або економічних проблем країни. Жовта преса часто використовує емоційно заряджену мову і зображення, які можуть впливати на емоції та переконання читачів, іноді викликаючи паніку або неприйняття серед населення. В умовах сучасної інформаційної війни ці практики можуть мати ще більш руйнівні наслідки, підігриваючи конфлікти та розбіжності в суспільстві.

У контексті України, особливо з початком війни на сході країни та анексії Криму Росією, зміст і тон висвітлення значною мірою залежав від політичної позиції медіа. Деякі національні видання намагалися зберегти баланс та надавати аналітичний контекст, тоді як інші вдалися до використання емоційно насичених, провокаційних заголовків та статей, які не завжди відповідали дійсності. Ці дії мали на меті привернути увагу читачів і стимулювати швидке поширення інформації через соціальні мережі, але водночас це сприяло формуванню спотвореного уявлення про характер та масштаби конфлікту. Наприклад, одне з видань опублікувало статтю з заголовком, який стверджував, що «тисячі іноземних найманців борються на боці сепаратистів»,

без жодних доказів або посилань на джерела. Такі статті не тільки викликають недовіру до медіа, але й сприяють поглибленню конфлікту, викликаючи негативні емоції та розбіжності між різними частинами населення.

У період 2022-2024 років висвітлення війни в Україні українськими ЗМІ відзначалося значним розмаїттям підходів, що відображає як зростання професіоналізму серед журналістів, так і проблематику, пов'язану з жовтою пресою. В цей період, особливо у контексті великої громадської уваги та міжнародного інтересу, медіа стикалися з викликом забезпечити точне і збалансоване висвітлення подій, водночас реагуючи на високі очікування аудиторії щодо оперативності інформації.

Основні медіа, такі як національні телеканали та провідні новинні агенції, здебільшого дотримувалися стандартів журналістської етики, намагаючись надавати об'єктивний аналіз подій. Це включало детальні звіти з фронту, інтерв'ю з експертами та аналіз міжнародних реакцій. Такі ЗМІ намагалися освітити не тільки безпосередні бойові дії, але й ширший контекст війни, включаючи гуманітарні аспекти та економічні наслідки. З іншого боку, деякі видання вдавалися до менш виважених методів висвітлення, використовуючи сенсаційні заголовки або непідтверджені факти, що є характерним для жовтої преси. Ці підходи часто призводили до швидкого розповсюдження інформації, але компрометували точність та глибину звітування.

Протягом 2022-2024 років можна виділити кілька випадків, коли жовта преса спотворювала інформацію, чим спричиняла конфузії та невірні уявлення про події. Один з яскравих прикладів — публікації про нібито внутрішні розбіжності між українськими військовими, що базувались на неперевірених джерелах та слухах. Такі матеріали не тільки знижували моральний дух, але й потенційно шкодили об'єднанню зусиль у протистоянні з агресором. Інший приклад пов'язаний із використанням фотографій та відеоматеріалів, що були вирвані з контексту або навіть постановочні, для ілюстрації статей про жорстокості війни. Ці матеріали часто супроводжувалися заголовками, які

викликали сильні емоції, але при цьому спотворювали реальність, що могло вводити в оману не тільки місцеве населення, але й міжнародну спільноту.

В умовах військового конфлікту, особливо такого, що супроводжується значними людськими та матеріальними втратами, роль журналістики стає вирішальною. Медіа не лише інформують громадськість, але й формують громадську думку, впливають на моральний дух нації та здатність країни об'єднуватися в боротьбі з агресором. Журналістика в умовах війни вимагає особливої точності, об'єктивності та відповідальності. Однак, коли ЗМІ вдаються до методів жовтої преси, це може мати серйозні наслідки, як для самого суспільства, так і для міжнародного сприйняття подій.

Жовта преса, яка використовує сенсаційні заголовки, неперевірену інформацію та емоційно насичений контент, може спотворювати реальну картину подій. Це призводить до паніки серед населення, поширення дезінформації та недовіри до медійних джерел. В умовах війни такі наслідки можуть бути катастрофічними, адже здатність населення критично оцінювати інформацію та робити інформовані вибори є ключовою для національної безпеки. Використання необ'єктивної інформації може також вплинути на міжнародну підтримку. Наприклад, неправдиві звіти про воєнні злочини або жертви можуть спотворити міжнародну дипломатію та вплинути на рішення іноземних урядів щодо надання допомоги або втручання в конфлікт.

Журналістика в умовах війни стикається з численними викликами, які вимагають не тільки професійної майстерності, але й моральної відповідальності. Захист журналістів, доступ до об'єктивної інформації та здатність зберігати неупередженість у висвітленні подій є великою проблемою. Постійний ризик для фізичної безпеки журналістів, особливо в зонах активних бойових дій, значно ускладнює збір даних та подання правдивої інформації. Після війни, коли суспільство починає процес відновлення, на журналістику покладається ще більша відповідальність. ЗМІ повинні сприяти національному примиренню, відновленню довіри та стабілізації суспільства. Це вимагає від медіа високої ступеня чесності, відповідальності та

стриманості у висвітленні сенситивних тем. Крім того, журналістика після війни має велике значення для документування воєнних злочинів, порушень прав людини та історичної правди. Це допомагає уникнути повторення помилок у майбутньому та сприяє зміцненню правової держави та прав людини в країні.

Отже, аналізуючи вплив жовтої преси на громадську думку, особливо у контексті військових конфліктів, можна виділити кілька ключових аспектів. Жовта преса має значний вплив на формування громадських стереотипів та маніпуляцію думками через використання сенсаційних заголовків і спотворену інформацію. Такі методи не тільки поширюють невірні дані, але й можуть впливати на міжнародне сприйняття конфлікту, що ускладнює зовнішньополітичні відносини та міжнародну підтримку. В контексті війни, жовта преса часто призводить до неправильного трактування подій, викликаючи паніку та розділення серед населення, а також шкодить довірі до ЗМІ загалом. Це, у свою чергу, ставить перед журналістикою ряд викликів, зокрема, необхідність забезпечення безпеки журналістів, точності інформації та відповідального висвітлення подій.

3.4. Вплив культурних та історичних факторів на сприйняття та розповсюдження інформації

Культура і історія відіграють ключову роль у формуванні медійних пейзажів, особливо у контексті того, як новини сприймаються і представляються в різних частинах світу. Цей вплив можна спостерігати, порівнюючи медійні системи Заходу та України, кожна з яких має свою унікальну культурну та історичну основу.

У західних країнах, таких як Сполучені Штати та більшість країн Європи, культурні фактори, такі як індивідуалізм, мають глибокий вплив на медійні практики. Індивідуалізм підкреслює важливість особистих прав і свобод, що прямо впливає на висвітлення новин, де свобода слова та преси вважаються основоположними цінностями. Історія цих країн свідчить про

боротьбу за ці свободи, що в свою чергу сформувало сучасні медійні інститути, які захищають право на незалежне інформування.

В контрасті до цього, Україна, з її пострадянським минулим, демонструє інші культурні впливи на медіа. Після десятиліть цензури та державного контролю над пресою, Україна поступово просувається до більш відкритого медійного простору. Трансформація медіа в Україні тісно пов'язана з національною ідентичністю та патріотизмом, які стали особливо помітними після Революції гідності та в контексті військового конфлікту на сході країни. Ці фактори впливають на висвітлення новин, де часто прослідковуються теми національної безпеки та суверенітету.

Порівняння культурних і історичних впливів на медіа в західних країнах та Україні виявляє цікаві контрасти та схожості. На Заході медіа надає перевагу індивідуальному підходу та принципу свободи слова, в той час як в Україні, хоча й існує стремління до тих же цінностей, історія та культура накладають певні обмеження та керівні орієнтири, які формують унікальний медійний пейзаж. Обидві системи показують, як культурне та історичне минуле впливає на сучасні медійні практики, що особливо помітно при розгляді, як новини висвітлюються та сприймаються в різних суспільствах. Розуміння цих відмінностей є ключовим для аналізу глобального медійного пейзажу та його впливу на міжнародні відносини та внутрішньополітичні процеси в кожній країні.

Висвітлення війни в Україні в медіа ілюструє важливість культурних та історичних факторів у формуванні медійного наративу. Для аналізу було обрано кілька кейсів з західних та українських медіа, які дозволяють виявити сенсаційні елементи в звітах і розглянути, як відрізняються наративи та фреймінг відповідно до культурних і історичних контекстів.

Один із прикладів — це висвітлення бойових дій на сході України. Західні медіа часто підкреслюють міжнародний аспект конфлікту, зосереджуючись на реакції НАТО та інших міжнародних організацій, що відображає їхню тенденцію до глобалізації новин. В той час як українські медіа

частіше акцентують на національному вимірі конфлікту, підкреслюючи вплив війни на життя звичайних громадян і державну політику. Це підкріплюється історичними та культурними аспектами, де національна безпека і суверенітет виступають ключовими факторами в наративі.

Сенсаційні елементи в звітах західних медіа часто включають драматизацію подій, наприклад, за допомогою заголовків, які підкреслюють загрозу глобальної безпеки або можливість широкомасштабної кризи. Такі методи привертають увагу аудиторії, але іноді ведуть до перекручування фактів або надмірної упередженості. З іншого боку, українські медіа використовують сенсаціонізм, щоб мобілізувати громадську думку, акцентуючи на героїзмі та жертвах українців. Це спонукає національну підтримку і солідарність, але також може призводити до надмірного націоналістичного забарвлення. Різниця у фреймінгу між західними та українськими медіа також виявляється у підході до висвітлення міжнародної підтримки України. Західні медіа часто аналізують ефективність міжнародної допомоги та її вплив на геополітичну стабільність, тоді як українські засоби масової інформації фокусуються на конкретних прикладах цієї допомоги та її значенні для національного спротиву.

Повномасштабне вторгнення Росії в Україну 2022 року призвело до значного зростання міжнародної уваги до конфлікту та різноманітного висвітлення в західних і українських медіа. Цей період показує, як культурні та історичні фактори формують спосіб, яким ЗМІ підходять до теми війни, створюючи різні наративи й фреймінг. Західні медіа здебільшого підходили до висвітлення цього конфлікту як до події глобального значення, акцентуючи на загрозі для міжнародного порядку та стабільності. Такі ЗМІ широко використовували сенсаційні елементи, щоб привернути увагу широкої аудиторії. Заголовки часто використовувалися для підкреслення драматичності подій, наприклад, «Повномасштабне вторгнення Росії» або «Нова холодна війна». Такий підхід посилював відчуття терміновості та глобальної небезпеки, що відповідало західному культурному контексту, орієнтованому на

індивідуальну свободу та міжнародні цінності. З іншого боку, українські медіа висвітлювали повномасштабне вторгнення з акцентом на національному спротиві та героїзмі. Часто у звітах зустрічалися історії про відвагу українських військових і цивільних, що слугували для підняття бойового духу і консолідації суспільства перед спільним ворогом. Історичний контекст України, пов'язаний із боротьбою за незалежність та ідентичність, впливав на медійний наратив, де теми націоналізму та патріотизму ставали домінантними.

Аналіз сенсаційних елементів у звітах західних і українських медіа під час повномасштабного вторгнення показує, що обидві сторони використовують різні стратегії для утримання уваги аудиторії. Західні медіа часто зосереджуються на геополітичних аспектах та можливих наслідках для світового порядку. У той час як українські медіа використовують сенсаціоналізм для мобілізації громадськості та підтримки національної єдності. Відмінності у фреймінгу між західними та українськими медіа під час повномасштабного вторгнення також стають більш помітними. Західні медіа, які більше орієнтуються на глобальну аудиторію, зосереджуються на міжнародних реакціях та політичних наслідках. Вони часто висвітлюють санкції, військову допомогу та дипломатичні зусилля, що відповідає західному культурному контексту. Українські медіа, орієнтовані на внутрішню аудиторію, більше акцентують на особистих історіях і національному спротиві. Це підкреслює історичний контекст боротьби за незалежність і прагнення до національної єдності. Такий підхід також відображає культурні цінності, де героїзм і самовідданість ставляться на передній план.

На Заході жовта преса часто використовує гучні заголовки та перебільшені репортажі, які можуть спотворювати реальність. Це призводить до створення певної публічної настороженості або страху, використовуючи глобальні загрози чи величезні скандали для привернення уваги. Такий підхід може впливати на виборчі процеси та політичні кампанії, оскільки політичні кандидати або партії можуть використовувати ці сенсаційні наративи для мобілізації електорату або дискредитації опонентів. Внаслідок цього,

громадська думка може бути введена в оману, а політичні рішення – зумовлені неправдивою інформацією, що посилює поділи та конфлікти в суспільстві. У контексті України, жовта преса відіграє подібну, але трохи іншу роль. У часи політичної нестабільності та військових конфліктів, сенсаціонізм в медіа часто направлений на згуртування нації та підтримку національної безпеки. Проте, це також може призвести до негативних наслідків, коли сенсаційні повідомлення спотворюють реальність, підігриваючи ворожнечу або неправдиві уявлення про ворога, що може ескалювати конфлікти або затягувати мирний процес.

Що стосується впливу на внутрішню та зовнішню політику, то роль жовтої преси не може бути недооцінена. В умовах широкої доступності інформації та високого рівня медійної конкуренції, політики часто відчують тиск реагувати на публічні настрої, які формуються під впливом сенсаційних новин. Це може призвести до прийняття поспішних або непродуманих рішень, особливо у міжнародній політиці, де відносини з іншими країнами можуть погіршуватися через некоректно подану інформацію. Окрім того, жовта преса часто використовується як інструмент дезінформації та пропаганди. У сучасному інформаційному просторі дезінформація може швидко поширюватися, впливаючи не тільки на внутрішнє сприйняття, але й на міжнародну репутацію країни. В Україні, де боротьба за незалежну і вільну пресу продовжує бути актуальною, боротьба з дезінформацією та зовнішніми втручаннями в інформаційний простір є ключовими аспектами національної безпеки.

Отже, аналіз впливу культурних та історичних факторів на сприйняття та розповсюдження інформації в жовтій пресі в західних та українських медіа, з особливим акцентом на висвітленні війни в Україні, показав значущість цих факторів у формуванні медійних наративів. Культурні різниці між Заходом та Україною відіграють вирішальну роль у тому, як новини представляються та як вони сприймаються громадськістю.

Жовта преса, з її сенсаційним підходом до новин, має значний вплив на громадську думку, часто формуючи не лише внутрішньополітичні дискурси, але й міжнародні сприйняття подій. В західних країнах цей вплив часто пов'язаний з комерціалізацією новин і потребою в утриманні уваги аудиторії через гучні заголовки та драматизацію подій, що може призводити до неповного або спотвореного відображення реальності. В Україні, де медійний ландшафт ще перебуває у процесі становлення після десятиліть державного контролю, жовта преса може використовуватися як засіб мобілізації національної свідомості, особливо в контексті військових конфліктів та політичних криз. Роль дезінформації та пропаганди в сучасних конфліктах, особливо видима через призму жовтої преси, є критичним елементом, який впливає на зовнішню та внутрішню політику країн. Маніпуляція фактами та емоційний вплив на аудиторію можуть мати далекосяжні наслідки, від формування громадської думки до впливу на міжнародні відносини.

ВИСНОВКИ

Дослідження сучасної жовтої преси в кризові періоди, зосереджене на повномасштабній війні в Україні та її висвітленні в західних та українських ЗМІ, дозволяє зробити кілька важливих висновків щодо ролі та впливу цього сегменту журналістики. Жовта преса, яка характеризується сенсаційністю, гіперболізованими заголовками та фокусом на скандалах, має значний вплив на суспільну свідомість, особливо під час кризи.

Основні висновки дослідження:

1. Для жовтої преси характерні сенсаційність, заголовки, що привертають увагу, і фокус на скандальному або шокуючому контенті, що стає особливо помітним під час кризових ситуацій. Це дослідження підтвердило, що жовта преса посідає особливе місце в медіа-ландшафті, задовольняючи попит громадськості на швидку інформацію і часто надаючи спрощені та емоційно забарвлені наративи. Ці характеристики дозволяють жовтій пресі привертати значну увагу і впливати на суспільний дискурс під час криз, хоча часто ціною втрати глибини і точності.

2. Висвітлення воєнних подій у жовтій пресі суттєво впливає на формування громадської думки, формуючи сприйняття за допомогою наративного фреймінгу та емоційної залученості. Це дослідження продемонструвало, що сенсаційні репортажі, як правило, посилюють суспільні емоції та упередження, сприяючи поляризації середовища. Зосередженість жовтої преси на драматичних елементах і нехтування нюансами аналізу сприяє викривленому сприйняттю кризових подій, впливаючи на громадську думку в напрямку, який може не збігатися з більш збалансованими і всебічними репортажами.

3. Аналіз подій, таких як трагедія в Бучі та скандал навколо міністра оборони України, виявив чіткі закономірності у висвітленні жовтою пресою цих подій у різних медіапросторах. Західні ЗМІ часто контекстуалізували ці події в рамках ширших геополітичних наративів, тоді як українські ЗМІ більше

зосереджувалися на національній ідентичності та віктимізації. Дослідження підкреслило, що жовта преса в обох регіонах часто надавала перевагу наративу, а не точності фактів, що призводило до розбіжностей у сприйнятті громадськості залежно від джерела новин.

4. Етична оцінка висвітлення війни в жовтій пресі підкреслила значну стурбованість щодо викривлення інформації та маніпулювання нею. Дослідження показало, що порушення етичних норм є поширеним явищем, а ЗМІ часто вдаються до сенсацій, які межують з дезінформацією. Такі практики не лише ставлять під загрозу журналістську доброчесність, а й маніпулюють громадською думкою, загострюючи конфлікти та непорозуміння і без того неспокійних часів.

5. Порівняльний аналіз показав, що практики жовтої преси суттєво відрізняються в різних культурних і політичних контекстах. Американські та британські видання часто використовували суміш сенсаційних новин з дозою аналітичних поглядів, тоді як видання в таких країнах, як Україна та Польща, були більш схильні до використання емоційно заряджених наративів, які тісно пов'язані з національними настроями. Ці відмінності відображають глибинні культурні та історичні впливи, які формують журналістські практики та очікування аудиторії в різних регіонах.

Підсумовуючи, ми дійшли висновку, що хоча «жовта преса» відіграє важливу роль у медіа-ландшафті під час криз, її вплив супроводжується значними етичними викликами та наслідками для суспільного дискурсу. Існує нагальна потреба у більш відповідальній журналістській практиці для забезпечення добре поінформованої громадськості та менш поляризованої реакції суспільства на кризи.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ ТА ЛІТЕРАТУРИ

1. History of Newspapers. URL: <https://courses.lumenlearning.com/suny-massmedia/chapter/4-2-history-of-newspapers/> (дата звернення: 18.04.2024).
2. Yellow Journalism and Fake News | Joseph Pulitzer: Voice of the People. URL: <https://www.pbslearningmedia.org/resource/amjp19-ela-ss-yellow/yellow-journalism-and-fake-news-joseph-pulitzer-voice-of-the-people/> (дата звернення: 18.04.2024).
3. U.S. Diplomacy and Yellow Journalism, 1895–1898. URL: <https://history.state.gov/milestones/1866-1898/yellow-journalism> (дата звернення: 18.04.2024).
4. What Was Yellow Journalism? A History of the Free Press in America. URL: <https://www.thecollector.com/what-was-yellow-journalism/> (дата звернення: 18.04.2024).
5. The Spanish American War and the Yellow Press. URL: <https://blogs.loc.gov/headlinesandheroes/2024/02/the-spanish-american-war-and-the-yellow-press/> (дата звернення: 18.04.2024).
6. Yellow journalism. URL: https://www.newworldencyclopedia.org/entry/Yellow_journalism (дата звернення: 18.04.2024).
7. Did Yellow Journalism Fuel the Outbreak of the Spanish American War? URL: <https://www.history.com/news/spanish-american-war-yellow-journalism-hearst-pulitzer> (дата звернення: 18.04.2024).
8. Kuznetsova M. The history of yellow journalism as a sociocommunication phenomenon. Вісник Харківського національного університету імені ВН Каразіна. Серія: Соціальні комунікації. 2015. № 7-8. С. 91-93.
9. Kaplan R. L. Yellow journalism. The international encyclopedia of communication. 2008. № 11. P. 5360-5371.

10. Mahoney J. G. Orientalism, «Yellow Peril» and the «New Yellow Journalism». *Fudan Journal of the Humanities and Social Sciences*. 2016. № 9(1). P. 123-146.
11. Campbell W. J. Yellow Journalism: Why So Maligned and Misunderstood?. In *Sensationalism*. 2017. P. 3-18.
12. Angmo K. Yellow Journalism, Paparazzi and Tabloidism: Is this the future of Journalism? *International Journal of Advanced Mass Communication and Journalism*. 2020. № 1(1). P. 39-43.
13. Clark C. D. Yellow journalism as a mode of urban behavior. *The Southwestern Social Science Quarterly*. 1933. P. 238-245.
14. Lyman S. M. The Yellow Press. In *Militarism, Imperialism, and Racial Accommodation: An Analysis and Interpretation of the Early Writings of Robert E. Park*. 1992. P. 46–251.
15. Голуб О. Медіакомпас: путівник професійного журналіста. Практичний посібник. Київ: ТОВ «Софія-А», 2016. 184 с.
16. Вайшенберг З. Новинна журналістика: стандарти якості журналістської практики: навч. посіб. К.: Акад. Укр. Преси: Центр вільн. преси, 2004. 264 с.
17. Здоровега В. Теорія і методика журналістської творчості: підручник. Львів : ПАІС, 2008. 276 с.
18. Квіт С. Масові комунікації: підручник. Київ: Видавничий дім «Києво-Могилянська академія», 2018. 352 с.
19. Михайлин І. Основи журналістики: підручник. Київ: Центр учбової літератури, 2019. 496 с.
20. Назаренко Г.І. Інформаційні жанри журналістики: навчальний посібник. Київ: Національний авіаційний університет, 2009. 124 с.
21. Einführung in den praktischen Journalismus. URL: https://uu.edu.ua/upload/Osvita/Navch_metod_d_t/Navch_metod_materiali/Zhurnal_istika/Vstup_do_gazetnoyi_zhurnalistiki_Irozd.pdf (дата звернення: 18.04.2024).

22. Карпенко В. Журналістика: Основи професійної комунікації: Навчальний посібник для вузів. К.: Нора-прінт, 2002. 348 с.
23. Лаврик О. В. Основи журналістики: Навчально-методичний посібник для студентів зі спеціальності «Журналістика». Харків: ХНУ ім. В. Н. Каразіна, 2008. 73 с.
24. 120 років тому: Росія замість «маленької переможної війни» з Японією отримала поразку і революцію. URL: <https://www.radiosvoboda.org/a/rosiysko-yaponska-viyna-1904/32824857.html> (дата звернення: 18.04.2024).
25. How Britain And France Nearly Went To War in 1898. URL: <https://medium.com/lessons-from-history/how-britain-and-france-nearly-went-to-war-in-1898-1e35a01bb81d> (дата звернення: 18.04.2024).
26. The Second Boer War (1899 – 1902). URL: <https://www.exploringsurreypast.org.uk/themes/subjects/military/war-memorials/the-second-boer-war-1899-1902/> (дата звернення: 18.04.2024).
27. Spencer D. R. The yellow journalism: The press and America's emergence as a world power. Northwestern University Press, 2007. 273 p.
28. McBeth M. K., Shanahan E. A. Public opinion for sale: The role of policy marketers in Greater Yellowstone policy conflict. Policy Sciences. 2004. № 37(3). P. 319-338.
29. Griffin B. Yellow journalism, sensationalism, and circulation wars. Cavendish Square Publishing, LLC, 20158. 112 p.
30. Теорія порядку денного в ЗМІ. Замовчування в українських медіа. URL: <https://varianty.lviv.ua/76877-teoriia-poriadku-dennoho-v-zmi-zamovchuvannia-v-ukrainskykh-media> (дата звернення: 18.04.2024).
31. Житарюк М. Теорії та моделі масової інформації (Масова комунікація): навч.-метод. посібник. Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2018. 244 с.
32. «Liner collides with iceberg. Passengers safe»: The Titanic, in our newspapers. URL: <https://blog.britishnewspaperarchive.co.uk/2016/04/14/liner->

[collides-with-iceberg-passengers-safe-the-titanic-in-our-newspapers/](#) (дата звернення: 18.04.2024).

33. The Hindenburg Disaster – As Told By Our Newspapers. URL: <https://blog.britishnewspaperarchive.co.uk/2022/04/14/the-hindenburg-disaster-as-told-by-our-newspapers/> (дата звернення: 18.04.2024).

34. Deontological journalism in relation to the conflict in Ukraine – interview with Waldemar Sobera, PhD. URL: <https://us.edu.pl/wydzial/wns/en/2022/10/11/czym-jest-dziennikarstwo-deontologiczne-rozmowa-dr-waldemarem-sobera/> (дата звернення: 18.04.2024).

35. Ethical journalism and human rights. URL: <https://www.coe.int/t/dg4/cultureheritage/mars/source/resources/references/04%20-%20CM%20ComDH%20Ethical%20Journalism%20and%20Human%20Rights%202011.pdf> (дата звернення: 18.04.2024).

36. Carey C. Breaking the News: Telegraphy and Yellow Journalism in the Spanish-American War. *American Periodicals*. 2016. № 26(2). P. 130–148.

37. Carruthers S. *The media at war*. Bloomsbury Publishing, 2011. 344 p.

38. Straubhaar J. D., LaRose R., Davenport L. *Media now: Understanding media, culture, and technology*. Cengage Learning, 2017. 592 p.

39. Ethical dilemmas in wartime journalism – insights from Ukraine. URL: <https://thefix.media/2023/3/29/ethical-dilemmas-in-wartime-journalism-insights-from-ukraine> (дата звернення: 18.04.2024).

40. Reddy G. G. Media and public policy. *The Indian Journal of Political Science*. 2006. № 67(2). P. 295–302.

41. Brexit і медіа: коли таблоїди стають національною зброєю. URL: <https://ms.detector.media/mediaanalitika/post/16932/2016-07-05-brex-it-i-media-koly-tabloidy-stayut-natsionalnoyu-zbroieyu/> (дата звернення: 18.04.2024).

42. 2022 Country Reports on Human Rights Practices: Russia. URL: <https://www.state.gov/reports/2022-country-reports-on-human-rights-practices/russia/> (дата звернення: 18.04.2024).

43. The Skripal poisonings: the bungled assassination with the Kremlin's fingerprints all over it. The Guardian. URL: <https://www.theguardian.com/news/2018/dec/26/skripal-poisonings-bungled-assassination-kremlin-putin-salisbury> (дата звернення: 18.04.2024).

44. Salisbury Novichok poisoning medics 'still traumatised'. BBC. URL: <https://www.bbc.com/news/uk-england-wiltshire-64742249> (дата звернення: 18.04.2024).

45. Ukraine underplays role of far right in conflict. URL: <https://www.bbc.com/news/world-europe-30414955> (дата звернення: 18.04.2024).

46. Ukraine conflict: The Brits fighting with pro-Russian rebels. URL: <https://www.bbc.com/news/world-europe-34568857> (дата звернення: 18.04.2024).

47. Ultra-nationalist Ukrainian battalion gears up for more fighting. URL: <https://www.reuters.com/article/idUSKBN0ML0XI/> (дата звернення: 18.04.2024).

48. Commentary: Ukraine's neo-Nazi problem. URL: <https://www.reuters.com/article/idUSKBN1GV2TC/> (дата звернення: 18.04.2024).

49. Ukraine has ignored the far right for too long – it must wake up to the danger. The Guardian. URL: <https://www.theguardian.com/commentisfree/2014/nov/13/ukraine-far-right-fascism-mps> (дата звернення: 18.04.2024).

50. The Guardian: Azov fighters are Ukraine's greatest weapon and may be its greatest threat. Kyivpost. URL: <https://archive.kyivpost.com/article/content/war-against-ukraine/the-guardian-azov-fighters-are-ukraines-greatest-weapon-and-may-be-its-greatest-threat-364202.html> (дата звернення: 18.04.2024).

51. «Монополізація націоналістичного руху»? Що відбувається у справі «азовців», які заявили про побиття. Радіо Свобода. <https://www.radiosvoboda.org/a/azov-nacionalistychnyj-rux/30607935.html> (дата звернення: 18.04.2024).

52. Конгресмени США проти «Азову»: неонацизм, заборона зброї, реакція полку. Радіо Свобода. URL: <https://www.radiosvoboda.org/a/29151866.html> (дата звернення: 18.04.2024).

53. Комбат «Азова» заперечує зв'язок символіки батальйону з нацизмом. РБК-Україна. URL: <https://www.rbc.ua/ukr/news/kombat-azova-otritsaet-svyaz-simvoliki-batalona-1434961363.html> (дата звернення: 18.04.2024).

54. Неправда: «Азов» внесений до списку терористичних організацій у США та Японії — лавров. URL: <https://voxukraine.org/nepravda-azov-vnesenyi-do-spysku-terorystychnyh-organizatsij-u-ssha-ta-yaponiyi-lavrov> (дата звернення: 24.04.2024).

55. Багато галасу про українських націоналістів: рух «Азов» і війна в Україні. URL: <https://krytyka.com/ua/articles/bahato-halasu-pro-ukraiinskykh-natsionalistiv-rukhn-azov-i-viina-v-ukraini> (дата звернення: 24.04.2024).

56. Zelensky Replaces Defense Minister, Citing Need for 'New Approaches'. The New York Times Company. URL: <https://www.nytimes.com/2023/09/03/world/europe/zelensky-ukraine-defense-minister.html> (дата звернення: 24.04.2024).

57. Zelensky ousts defense chief as ministry grapples with corruption claims. The Washington Post. URL: <https://www.washingtonpost.com/national-security/2023/12/13/ukraine-war-discord-leaks/> (дата звернення: 24.04.2024).

58. Ukraine's Zelenskiy moves to replace wartime defense minister. Reuters. URL: <https://www.reuters.com/world/europe/ukraines-zelenskiy-moves-replace-wartime-defence-minister-2023-09-03/> (дата звернення: 24.04.2024).

59. Ukraine says it uncovered \$40 million corruption scheme in weapons procurement. CNN. URL: <https://edition.cnn.com/2024/01/28/europe/ukraine-weapons-procurement-corruption-shell-intl/index.html> (дата звернення: 24.04.2024).

60. Zelenskiy May Replace Ukrainian Defense Minister Next Week. Bloomberg. URL: <https://www.bloomberg.com/news/articles/2023-08-31/ukraine->

s-defense-chief-may-be-dismissed-next-week-pravda-says (дата звернення: 24.04.2024).

61. Олексій Резніков: Я вже несу репутаційну відповідальність за скандали в Міністерстві. «Українська правда». URL: <https://www.pravda.com.ua/articles/2023/02/5/7388027/> (дата звернення: 24.04.2024).

62. Резнікова звільнили з посади міністра оборони. Він виступив зі звітом про свою роботу. «Hromadske». URL: <https://hromadske.ua/posts/reznikova-zvilnili-z-posadi-ministra-oboroni-vin-vistupiv-zi-zvitom-pro-svoyu-robotu> (дата звернення: 24.04.2024).

63. Ukraine's Zelensky Moves to Replace Wartime Defense Minister. Haaretz. URL: <https://www.haaretz.com/world-news/2023-09-03/ty-article/ukraines-zelensky-moves-to-replace-wartime-defense-minister/0000018a-5ca5-d845-adfe-fee533c40000> (дата звернення: 24.04.2024).

64. Zelensky replaces his defense minister, Russian drones hit Ukraine port. The Times of Israel. URL: <https://www.timesofisrael.com/zelensky-replaces-defense-minister-russian-drones-hit-ukraine-port/> (дата звернення: 24.04.2024).

65. Die Zeit. URL: <https://www.zeit.de/suche/index?q=Der+Skandal+mit+dem+Verteidigungsminister+der+Ukraine&type=article&type=gallery&type=video&type=author&type=manualtopic> (дата звернення: 24.04.2024).

66. Ein Kampf jenseits der Front. Süddeutsche Zeitung. URL: <https://www.sueddeutsche.de/meinung/oleksi-resnikow-selenskij-ukraine-korruption-kommentar-rustem-umerow-1.6193863?reduced=true> (дата звернення: 24.04.2024).

67. Warum ist Resnikow noch im Amt? ZDFheute. URL: <https://www.zdf.de/nachrichten/politik/verteidigungsminister-resnikow-amt-ukraine-krieg-russland-100.html> (дата звернення: 24.04.2024).

68. Ukraine's defence minister Oleksii Reznikov dismissed. BBC. URL: <https://www.bbc.com/news/world-europe-66702893> (дата звернення: 24.04.2024).

69. Volodymyr Zelenskiy sacks defence minister and lines up replacement. The Guardian. URL: <https://www.theguardian.com/world/2023/sep/03/volodymyr-zelenskiy-sacks-defence-minister-and-lines-up-replacement> (дата звернення: 24.04.2024).

70. Zelensky dismisses Ukraine's defence minister Oleksii Reznikov. The Times. URL: <https://www.thetimes.co.uk/article/zelensky-dismisses-ukraines-defence-minister-oleksii-reznikov-csctrcx5m> (дата звернення: 24.04.2024).

71. Zelenski zdymisjonował Reznikowa. «Ministerstwo obrony potrzebuje nowego podejścia». Wyborcza. URL: <https://wyborcza.pl/7,75399,30150541,zelenski-zdymisjonowal-reznikowa-ministerstwo-obrony-potrzebuje.html> (дата звернення: 24.04.2024).

72. Ruslan Szoszyn: Ołeksij Reznikow. To nie był zły minister obrony. Rzeczpospolita. URL: <https://www.rp.pl/komentarze/art39051241-ruslan-szoszyn-oleksij-reznikow-to-nie-byl-zly-minister-obrony> (дата звернення: 24.04.2024).

73. Ołeksij Reznikow przestanie być ministrem obrony Ukrainy. Polsat News. URL: <https://www.polsatnews.pl/wiadomosc/2023-02-05/oleksij-reznikow-przestanie-byc-ministrem-obrony-ukrainy/> (дата звернення: 24.04.2024).

74. Мільярди на овочах. Як Україна намагається здолати корупцію в сфері закупівлі харчів для ЗСУ. «The Kyiv Post». URL: <https://www.kyivpost.com/uk/post/29525> (дата звернення: 24.04.2024).

75. Here are the key theories on what caused Ukraine's catastrophic dam collapse. URL: <https://edition.cnn.com/2023/06/08/europe/nova-kakhovka-destruction-theories-intl/index.html> (дата звернення: 24.04.2024).

76. Why the Evidence Suggests Russia Blew Up the Kakhovka Dam. URL: <https://www.nytimes.com/interactive/2023/06/16/world/europe/ukraine-kakhovka-dam-collapse.html> (дата звернення: 24.04.2024).

77. Russia and Ukraine trade blame for destruction of Kakhovka dam, power plant. URL: <https://www.washingtonpost.com/world/2023/06/06/russia-ukraine-war-news-dam/> (дата звернення: 24.04.2024).

78. Collapse of Major Dam in Southern Ukraine Triggers Emergency as Moscow and Kyiv Trade Blame. URL: <https://www.haaretz.com/world-news/europe/2023-06-06/ty-article/collapse-of-major-dam-in-south-ukraine-triggers-emergency-as-moscow-and-kyiv-trade-blame/00000188-914f-d3a7-adcf-b14fc85d0000> (дата звернення: 24.04.2024).

79. Who is responsible for blowing up Kakhovka dam? URL: <https://www.jpost.com/international/article-745406> (дата звернення: 24.04.2024).

80. Und dann brach der Damm. URL: <https://www.spiegel.de/ausland/kachowka-katastrophe-in-der-ukraine-und-dann-brach-der-damm-a-04af5ad5-babd-4d60-a955-73edb094f4b5> (дата звернення: 24.04.2024).

81. Flut nach Staudamm-Zerstörung – Westen beschuldigt Moskau. <https://www.zeit.de/news/2023-06/06/staudamm-in-ukraine-beschaedigt-sprengung-oder-beschuss> (дата звернення: 24.04.2024).

82. Ukraine dam: What we know about Nova Kakhovka incident. URL: <https://www.bbc.com/news/world-europe-65818705> (дата звернення: 24.04.2024).

83. Before and after Nova Kakhovka dam collapse in Ukraine – video. URL: <https://www.theguardian.com/world/video/2023/jun/06/before-and-after-dam-collapse-near-ukraines-kherson-video> (дата звернення: 24.04.2024).

84. Підрив Каховської ГЕС завдав Україні збитків на понад \$11 мільярдів. URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-economy/3775119-pidriv-kahovskoi-ges-zavdav-ukraini-zbitkiv-na-ponad-11-milardiv.html> (дата звернення: 24.04.2024).

85. Катастрофа на Каховській ГЕС уже завдала збитків на понад 1,5 мільярда євро. URL: <https://hromadske.ua/posts/katastrofa-na-kahovskij-ges-vzhe-zavdala-zbitkiv-na-ponad-15-milyarda-uevro> (дата звернення: 24.04.2024).

86. Satellite images show bodies lay in Bucha for weeks, despite Russian claims. URL: <https://www.nytimes.com/2022/04/04/world/europe/bucha-ukraine-bodies.html> (дата звернення: 24.04.2024).

87. Bodies tied up, shot and left to rot in Bucha hint at gruesome reality of Russia's occupation in Ukraine. URL: <https://edition.cnn.com/2022/04/05/europe/bucha-ukraine-russian-occupation-reality-intl-cmd/index.html> (дата звернення: 24.04.2024).

88. Bucha: U.S. Congress Reacts to Russia's Alleged Ukraine Massacre. URL: <https://www.newsweek.com/bucha-russia-ukraine-massacre-congress-reacts-1694519> (дата звернення: 24.04.2024).

89. Bucha Massacre: City's Member of Parliament Asks Israel to Join Sanctions. URL: <https://www.haaretz.com/world-news/europe/2022-04-05/ty-article/.premium/bucha-massacre-citys-member-of-parliament-asks-israel-to-join-sanctions/00000180-5b95-d718-afd9-dfbdea830000> (дата звернення: 24.04.2024).

90. Russia's 'Bucha Massacre' in Ukraine a war crime, Lapid says. URL: <https://www.jpost.com/international/article-703059> (дата звернення: 24.04.2024).

91. The Horrors of Bucha.At the Scene of the War Crimes. URL: <https://www.spiegel.de/international/world/the-horrors-of-bucha-at-the-scene-of-the-war-crimes-a-b1b95592-5518-45ae-8010-2fd060c3dcd9> (дата звернення: 24.04.2024).

92. Germany's Scholz vows response over Bucha deaths. URL: <https://www.dw.com/en/ukraine-germanys-scholz-vows-response-over-bucha-deaths-as-it-happened/a-61343522> (дата звернення: 24.04.2024).

93. Killing of civilians in Bucha and Kyiv condemned as «terrible war crime». URL: <https://www.theguardian.com/world/2022/apr/03/eu-leaders-condemn-killing-of-unarmed-civilians-in-bucha-and-kyiv> (дата звернення: 24.04.2024).

94. Their Final Moments: Victims of a Russian Atrocity in Bucha. URL: <https://www.nytimes.com/interactive/2022/12/21/world/europe/bucha-ukraine-massacre-victims.html> (дата звернення: 24.04.2024).

95. Bucha: Colour returns to site of war's worst atrocities on anniversary of liberation. URL: <https://www.telegraph.co.uk/world-news/2023/03/31/bucha-colour-returns-to-site-of-wars-worst-atrocities/> (дата звернення: 24.04.2024).

96. Masakra w Buczy. Kuleba: dla Rosji brak miejsca w Radzie Praw Człowieka ONZ [ZAPIS RELACJI]. URL: <https://polskieradio24.pl/artykul/2932387,masakra-w-buczy-kuleba-dla-rosji-brak-miejsca-w-radzie-praw-czlowieka-onz-zapis-relacji> (дата звернення: 24.04.2024).

97. Masowy grób ofiar zamordowanych w Buczy. Widać go na zdjęciach satelitarnych Więcej. URL: <https://wiadomosci.radiozet.pl/swiat/Bucza.-Te-zdjecia-pokazuja-skale-masakry.-Masowe-groby-ofiar-zbrodni-widac-na-zdjeciach-satelitarnych> (дата звернення: 24.04.2024).

98. Wyborcza.pl. URL: <https://wyborcza.pl/0,128956.html?tag=zbrodnie+wojenne&str=2> (дата звернення: 24.04.2024).

99. Трагедія всієї Київщини й однієї родини в Бучі. Що відомо про злочини за пів року і як відновлюється область. URL: <https://www.pravda.com.ua/articles/2022/10/10/7371046/> (дата звернення: 24.04.2024).

100. ICC issues war crimes arrest warrant for Putin for alleged deportation of Ukrainian children. URL: <https://edition.cnn.com/2023/03/17/europe/icc-russia-war-crimes-charges-intl/index.html> (дата звернення: 24.04.2024).

101. Vladimir Putin. URL: <https://www.nytimes.com/topic/person/vladimir-putin> (дата звернення: 24.04.2024).

102. Putin Touts Possible Swap Deal to Free American-Jewish WSJ Reporter. URL: <https://www.haaretz.com/world-news/2024-02-09/ty-article/putin-touts-possible-swap-deal-to-free-american-jewish-wsj-reporter/0000018d-8b52-d443-a19f-ffd3250d0001> (дата звернення: 24.04.2024).

103. 'Heaven's vengeance is slow but sure': New ICC president says Putin will answer for war crimes. URL: <https://www.jpost.com/international/internationalrussia-ukraine-war/article-792988> (дата звернення: 24.04.2024).

104. Vladimir Putin. URL: https://www.spiegel.de/thema/vladimir_putin_en/p19/ (дата звернення: 24.04.2024).

105. Putin's Regime Will Collapse. URL: <https://www.zeit.de/politik/ausland/2022-09/russia-vladimir-putin-propaganda-censorship> (дата звернення: 24.04.2024).

106. Will Vladimir Putin ever face a war crimes trial? URL: <https://www.bbc.com/news/world-64994992> (дата звернення: 24.04.2024).

107. We owe it to the people of Ukraine to bring Vladimir Putin to trial for war crimes. Gordon Brown. URL: <https://www.theguardian.com/world/commentisfree/2023/feb/24/people-ukraine-vladimir-putin-trial-war-crimes> (дата звернення: 24.04.2024).

108. Polsat News. <https://www.polsatnews.pl/> (дата звернення: 24.04.2024).

109. Чи арештує Міжнародний кримінальний суд Путіна? URL: <https://www.pravda.com.ua/columns/2023/03/17/7393991/> (дата звернення: 24.04.2024).

110. Білуха М.Г. Основи наукових досліджень: Підручник для студ. екон. спец. Вузів. Київ: Вища школа. 3-тє вид 2017. 271 с.

111. Холод О. М. Х 73 Методологія досліджень соціальних комунікацій: підручник. Львів: ПАІС, 2014. 280 с.

112. Єріна А.М. Методологія наукових досліджень: навчальний посібник. Київ, 2004. 212 с.

ДОДАТКИ

ДОДАТОК А

THE WESTERN TIMES

THE "TITANIC"
—♦—
Liner Collides with
Iceberg
—♦—
ON MAIDEN VOYAGE
—♦—
Leviathan Seriously
Damaged
—♦—
PASSENGERS SAFE.
—♦—

—♦—
STARTLING NEWS.
—♦—
Reported Serious Loss of
Life
—♦—
THE "TITANIC" SINKS.
—♦—

THE HINDENBURG

LEICESTER EVENING MAIL, MAY 7, 1937

Weather: Local Drizzle **Leicester** Wireless Page 5

Evening Mail

LARGEST CERTIFIED NET SALE: OVER 64,000 COPIES PER DAY

No. 8254 REGISTERED AS A NEWSPAPER FRIDAY, MAY 7, 1937 ONE PENNY

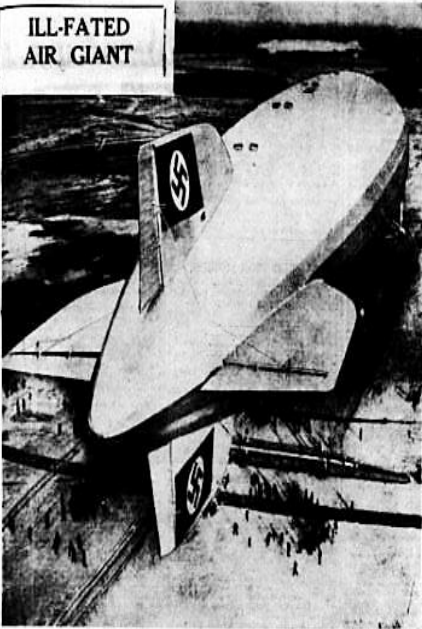
PLANTS
A FINE SELECTION OF GARDENING NEEDS WILL BE FOUND TODAY IN THE "FARM AND GARDEN" SECTION OF THE SMALL ADS.

CAVOK
EDN.

Seen *Sundock, Hiawatha?*
Lovely new
Beaf Brand
Stocking shades

★ Germany's Pride Of The Air Wrecked On Landing In U.S. ★

35 PERISH AS HINDENBURG EXPLODES

ILL-FATED AIR GIANT

THE HINDENBURG, photographed at the mooring mast at Lakehurst, New Jersey, where the disaster occurred. RIGHT: The ground squad pulling the giant airship to her moorings, watched by members of the crew in the gondola.

HORRIFIED CROWD SEE PEOPLE LEAP FROM INFERNO

Frantic Mother Throws Boys To Safety: "Sabotage" Hint

GERMANY'S GIANT AIRSHIP, HINDENBURG, THE LARGEST VESSEL OF ITS KIND IN THE WORLD, AND A "GRAND

"HOTEL OF THE AIR," WAS BLOWN TO PIECES JUST WHEN LANDING AT LAKEHURST, NEW JERSEY, LAST NIGHT, ON THE FIRST ANNIVERSARY OF HER MAIDEN TRIP TO AMERICA.

Thirty-five persons are now listed as the known dead. Seventeen were passengers, 17 members of the crew, and one was a member of the ground crew. Twenty-six bodies have been recovered.

There were 36 passengers and 61 members of the crew aboard

EX-SOLDIER'S DELUSIONS END IN SUICIDE

"CONDITION DUE TO WAR SERVICE"

"It is perfectly clear that he was suffering from delusions. The letters show this. I can't help thinking that what he went through in the war was responsible for his condition."

This comment was made by the

LATE NEWS
TELEPHONE LEICESTER 1041.
SEE ALSO BACK PAGE

LEICESTER'S ANTI-GAS COSTUMES

PASSERS-BY near Leicester Town Hall at mid-day today were astounded at the weird figure in the above photograph. It is the prototype costume to be

Leicester Coroner when he returned a verdict of "Suicide, while of unsound mind" at the inquest on Frederick